

Analýza bezpečnosti diváků na fotbalových stadionech při násilném chování části fanoušků

Martin Chvílíček

Bakalářská práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martin CHVÍLÍČEK**
Osobní číslo: **L18345**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Analýza bezpečnosti diváků na fotbalových stadionech při násilném chování části fanoušků**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte zákonnou a legislativní normu upravující tuto oblast.
2. Analyzujte rizika násilného chování fanoušků na stadionech a mimo ně.
3. Navrhněte vhodná opatření k zajištění bezpečnosti diváků při fotbalových utkáních.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] MAREŠ, Miroslav, Josef SMOLÍK a Marek SUCHÁNEK. Fotbaloví chuligáni. Evropská dimenze subkultury. 1. vyd. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. 181 s. ISBN 80-903333-0-3.

[2] CHARVÁT, Michal. Hostilita ve sportovním prostředí. 1. vyd. Brno: BMS creative, 2008. 89 s. ISBN 978-80-254-3146-7.

[3] SMOLÍK, Josef. Fotbalové Chuligánství. 1. vyd. Karlovy Vary : Zdeněk Plachý vydavatelství a nakladatelství, 2008. 280 s. ISBN 978-80-903556-3-7.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Robert Pekaj
Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce:

30. listopadu 2018

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. května 2019

V Uherském Hradišti dne 30. listopadu 2018

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 15. 5. 2019

Jméno a příjmení studenta: Martin CHVÍLÍČEK

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce s názvem „Analýza bezpečnosti diváků na fotbalových stadionech při násilném chování části fanoušků“ se zabývá riziky a nebezpečím, které jsou úzce spjaty s fotbalovým chuligánstvím, a vzniká při fotbalových utkáních. Teoretická část obsahuje vývoj násilností na fotbalových stadionech od samotného vzniku až po současnost, právní legislativu a zákonné normy, které upravují tuhle oblast, vysvětlení základních pojmů, které jsou důležité pro pochopení tématiky a v neposlední řadě opatření, které se snaží zabránit a předcházet násilnému chování fanoušků. Tato práce si za cíl klade zjistit, zda je opravdu násilné chování fotbalových fanoušků nebezpečné a do jaké míry. V rámci práce je provedeno dotazníkové šetření, díky kterému lze posoudit a zhodnotit, jak vnímají nebezpečí diváci, kteří pravidelně navštěvují fotbalová utkání. Forma nestandardizovaných rozhovorů je další metodou, která v dokáže přiblížit bezpečnost diváků, z pohledu samotných fanoušků.

Klíčová slova: bezpečnost, divácké násilí, chuligán, stadion

ABSTRACT

The bachelor thesis titled "Analysis of the safety of spectators at football stadiums in the violent behavior of part of the fans" deals with the risks and dangers that are closely linked to football hooliganism and arises during football matches. The theoretical part includes the development of the atrocities in the football stadiums up to the very beginning up to the present, the legal legislation and the legal norms that regulate this area, the explanation of the basic concepts that are important for the understanding of the topic and, last but not least, the measures that try to prevent and prevent the nasty behavior fans. This work aims to determine if the football fans' behavior is dangerous and to what extent. In the course of the work, a questionnaire survey is conducted to assess and assess the perception of dangers by spectators who regularly attend football matches. The form of non-standardized interviews is another method that can bring the viewer's safety closer, from the point of view of the fans themselves.

Keywords: security, spectator violence, hooligan, stadium

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu bakalářské práce, panu Ing. Robertu Pekajovi za odborné vedení a cenné rady při tvorbě této bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat všem respondentům za vyplnění dotazníku a těm, kteří mi ochotně poskytnuli rozhovor, díky čemuž jsem získal věcné informace při psaní praktické části této práce. V neposlední řadě děkuji své rodině a přátelům za podporu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 SPORT	10
1.1 SPORTOVNÍ DIVÁCTVÍ.....	10
1.2 FOTBAL JAKO SPORTOVNÍ HRA	10
1.3 STRUKTURA FOTBALOVÝCH FANOUŠKŮ	11
1.3.1 Diváci	11
1.3.2 Fanoušci	11
1.3.3 Ultras	11
1.3.4 Chuligáni	11
2 FOTBALOVÉ CHULIGÁNSTVÍ	12
2.1 HISTORIE FOTBALOVÉHO CHULIGÁNSTVÍ	12
2.2 PRVOPOČÁTKY	12
2.2.1 Šedesátá léta v Anglii	12
2.2.2 Sedmdesátá léta v Anglii	13
2.2.3 Osmdesátá léta	14
2.3 HISTORIE CHULIGÁNSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	14
2.3.1 Pre-chuligánská etapa.....	14
2.3.2 Etapa moderního fotbalového chuligánství.....	16
3 FOTBALOVÉ TRAGÉDIE	17
3.1 MOSKVA 1982.....	17
3.2 BRUSEL	18
3.3 HILLSBOROUGH 1989	19
4 RIZIKOVÉ UTKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	21
4.1 SK SLAVIA PRAHA VS. AC SPARTA PRAHA	21
4.2 FC BANÍK OSTRAVA VS. AC SPARTA PRAHA.....	22
4.3 SLEZSKÝ FC OPAVA VS. FC BANÍK OSTRAVA	22
5 LEGISLATIVA A FOTBALOVÁ UTKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	24
5.1 PŘESTUPKOVÉ PRÁVO.....	24
5.2 TRESTNÍ PRÁVO.....	25
5.2.1 Trestné činy	25
6 OPATŘENÍ PROTI FOTBALOVÉMU NÁSILÍ	26
6.1 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	26
6.2 ANTIKONFLIKTNÍ TÝM.....	26
6.3 MĚSTSKÁ POLICIE	27
6.4 FOTBALOVÁ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY-FAČR	27
6.5 POŘADATELSKÁ SLUŽBA	27
7 CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
8 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	31

8.1	HYPOTÉZY.....	31
8.2	DOTAZNÍK.....	31
8.3	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	32
8.4	OVĚŘENÍ HYPOTÉZ	40
9	ROZHOVOR	42
9.1	STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR S OTEVŘENÝMI OTÁZKAMI.....	42
9.2	VOLBA DOTAZOVANÝCH	42
9.3	JEDNOTLIVÉ ROZHOVORY	43
9.3.1	Zakladatel webové stránky Supportres	43
9.3.2	Support leader Mirek.....	46
9.3.3	Fanyňka Barbora	48
9.3.4	Fanoušek Pavel.....	50
9.3.5	Fanoušek Lukáš.....	52
9.3.6	Fanoušek Jirka.....	54
9.4	VYHODNOCENÍ ROZHOVORŮ	55
10	VYUŽITÍ SWOT ANALÝZY A ISHIKAWA DIAGRAMU PŘI ŘEŠENÍ DANÉ PROBLEMATIKY	57
10.1	SWOT ANALÝZA	57
10.1.1	Silné stránky.....	58
10.1.2	Slabé stránky	59
10.1.3	Příležitosti	60
10.1.4	Hrozby.....	60
10.2	ISHIKAWA DIAGRAM.....	60
10.2.1	Fanoušci	63
10.2.2	Pyrotechnika.....	63
10.2.3	Vandalismus	63
10.2.4	Další nežádoucí projevy	64
10.2.5	Stadion.....	64
11	NÁVRH OPATŘENÍ	65
11.1	ŘÍZENÉ ODPALOVÁNÍ PYROTECHNIKY	65
11.2	PŘÍSNĚJŠÍ TRESTY ZA PROHŘEŠKY SOUVISEJÍCÍ S PYROTECHNIKOU	65
11.3	ZLEPŠENÍ BEZPEČNOSTNÍCH PROHLÍDEK	66
11.4	KOMUNIKACE MEZI FANOUŠKY, KLUBEM A POLICIÍ.....	66
	ZÁVĚR	67
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	69
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	72
	SEZNAM OBRÁZKŮ	73
	SEZNAM GRAFŮ	74

ÚVOD

Fotbal je jeden z nejpobulárnějších sportů na světě. Dva týmy, na každé straně jedenáct hráčů, kteří porovnájí své síly na trávníku. To všechno před zraky přihlížejících diváků a fanoušků. Fanoušků dvou táborů, kteří mohou také změřit své síly. Fanoušci přezdívaní „ultras“ na tribunách pomocí hlasivek a choreografií nebo také mimo fotbalové stadiony, kde radikálnější část fanoušků porovnáává své síly násilnou formou, ať už v náhodných střetech či domluvených bitkách.

Tato bakalářská práce se tedy věnuje bezpečnosti diváků na fotbalových stadionech, i mimo ně, při násilném chování části fanoušků. O daném riziku v souvislosti s fotbalovými fanoušky bývá poslední dobou slyšet mnohem více než v předešlých letech, ale hlavním tématem se daná problematika stává jen na malou chvíli, zpravidla po vzniku nějakého závažnějšího incidentu. V dnešní době najdeme nejedno riziko, které je mnohonásobně nebezpečnější než ta, která jsou spojena s fotbalovými fanoušky. Informací o světě fotbalových fanoušků, jsou veřejnosti dávány prostřednictvím nejrůznějších médií, často jednostranné a ve značné míře zkresleně. Toto téma jsem si vybral proto, aby mohl racionálně a reálně posoudit rizika s ním spojené.

Teoretická část této práce se zabývá nejenom opatřeními proti fotbalovému násilí a legislativními normami, ale obsahuje také průřez fotbalovým násilím, od samotného vzniku, přes současnou situaci, až po tragické události, které se zapsaly černým písmem do fotbalových kronik.

Pro praktickou část jsem si zvolil nejenom dotazníkovou techniku, ale také formu nestandardizovaných rozhovorů se samotnými zástupci z řad fanoušků s jejich pohled na danou problematiku, a také dvě ze základních metod pro identifikaci rizik.

Cílem této práce bude zanalyzovat, jak velké riziko a hrozbu představují fotbaloví fanoušci a zda můžeme v dnešní době považovat návštěvu fotbalového utkání z tribun tuzemských stadionů za bezpečnou. V závěru práce budou zhodnocena rizika fotbalového chuligánství a případná opatření.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SPORT

Sport je jedna z životních oblastí a stává se čím dál tím více důležitou součástí našeho života. Sport se již v dnešní době dá považovat za společenský fenomén, který proniká napříč ekonomikou, výchovou, ale také s ním vyplňujeme volný čas a pro mnohé z nás se stal zábavou. Ve dvacátém století byl zaznamenán vzrůst nejenom sportu jako takového, ale zejména pak vliv společenských her. Ze sportovních událostí se stala významná hromadná podívaná a celkově také zábava. Ke sportu patří celá řada nejrůznějších projevů ze strany diváků. I ta část populace, která nesportuje, se přes to do kontaktu se sportem dostane, a to právě diváckou formou. Nejvýznamnější sportovní klání se začaly stávat celonárodní záležitostmi. Sportovní diváci začali vytvářet při těch příležitostech velká shromáždění, která už dnes neodmyslitelně patří ke sportovním událostem. Sport má tedy významný vliv a neodmyslitelně patří do našeho života, stává se odrazem našeho životního stylu. Stal se zábavou pro aktivní sportovce, ale je také druhem rozptýlení pro pasivní část populace, která tvoří diváckou kulisu.

1.1 Sportovní diváctví

Sportovní diváctví má neméně dlouho tradici, jako samotný sport. Sport byl vždy směřován k tomu, aby byl napínavou a vzrušující zábavou pro diváky. Diváctví se stalo ve všech svých historických obdobích neodmyslitelnou součástí každé sportovní činnosti, ale také nejrůznějších soutěží, závodů či sportovních her. Nejedna ze soutěží nebo her byla pořádána jen se záměrem, aby se pobavili hlavně diváci. Sportovního diváctví neznámá pouze sledování sportovního zápasu, ale jedná se také o sledování sportovního dění kolem. Divák se snaží vyhledat zážitky, sportovní divák, zvláště fotbalový silné emocionální zážitky.

1.2 Fotbal jako sportovní hra

Fotbal jako sport řadíme do skupiny kolektivních sportů. Už ze samotného názvu foot-ball (noha-míč) je patrné, že se jedná o sport, při němž je míč kopán nohou. Je považován za jeden z fenoménů dnešní doby, jedná se prakticky o kulturní akci. Za symbol fotbalu je považován míč, hrdiny tohoto sportu jsou samotní hráči. Samotné dění okolo fotbalu, ať už toho českého nebo zahraničního sleduje mnoho sportovních fanoušků, denně se objevuje v televizních přenosech, zpravodajstvích, rozhlasových stanicích a setkáváme se s ním také ve sportovních rubrikách všech novin. A s fotbalem je u nás spojováno také nejvíce diváckého násilí. Fotbal neboli kopaná má za sebou také velmi bohatou historii. Jeho původ se váže k

Anglii, kdy v šedesátých letech dvacátého století vznikla hra, která se stala populární po celém světě. [3]

1.3 Struktura fotbalových fanoušků

Lidé, kteří navštěvují fotbalová utkání, můžeme rozdělit několika způsoby. Bezpečnostní složky, včetně Policie ČR rozdělují fotbalové diváky do tří následujících skupin. První z nich je kategorie A, kam spadají nerizikovní návštěvníci, zde řadíme fotbalové diváky. Druhá kategorie B jsou méně rizikovní návštěvníci, lze zde zařadit fotbalové diváky a třetí, rizikovou skupinou jsou fanoušci s označením kategorie C.

1.3.1 Diváci

Účastní se hlavně atraktivních utkání, na fotbal chodí nepravidelně. Mezi diváky lze zařadit sponzory, významné hosty, fotbalový zápas pro ně nemusí být prioritou, může se jednat zpravidla o obchodní schůzku.

1.3.2 Fanoušci

Tvoří největší část z řad návštěvníků fotbalových stadionů, ztotožňují se svým klubem. Utkání prožívají, jejich záměrem však není v žádném případě vyvolat výtržnost. Mají dobrou znalost svého klubu.

1.3.3 Ultras

V České republice je pojem ultras spjatý s fanouškem, který chodí do „tzv. kotle“. Ultras se podílejí největším dílem na atmosféře na stadioně. Svému klubu jsou ochotni věnovat i část soukromého života, například tvorbou choreografií. Fotbal tvoří jejich podstatnou část života, lze říci, že to je pro ně zálibou. Nesnaží se vyvolávat výtržnosti, ale za určitých okolností jsou ochotni „hájit“ barvy svého klubu.

1.3.4 Chuligáni

Jinými slovy také hooligans, nazývání také jako tvrdé jádro tvoří nejradiálnější část fotbalových fanoušků. Jsou identifikováni s klubem, ale především se svojí chuligánskou skupinou. Fotbal, a hlavně dění kolem, je pro ně zábavou. Cílem chuligánů je bitka s chuligány soupeře, která je směřována mimo fotbalové tribuny. Jedná se o nejradiálnější příznivce. [1]

2 FOTBALOVÉ CHULIGÁNSTVÍ

V šedesátých letech dvacátého století se kolem fotbalových utkání začaly šířit nejrůznější výstřelky, které se začaly prostřednictvím medií pomalu začínat dostávat do podvědomí nejenom veřejnosti, ale také politického zájmu. Výtržností, vandalismu a nejrůznějších rvaček přibývalo, pomalu se tak začal rodit fenomén, který získal pojmenování „fotbalové chuligánství“. Fotbalové utkání bývalo vždy společenskou událostí, ale přišla doba, kdy přestávalo být nevinnou zábavou, na stadionech začali umírat lidé. Nejprve se fotbalové chuligánství rozmohlo v Anglii, poté se začala tahle „britská nemoc“, jak bývá často označováno, šířit do zbytku Evropy. Na fotbalových stadionech se začaly vyskytovat projevy xenofobie, rasismu, antisemitismu a nacionalismu. O Anglii se často říká, že dala světu fotbal, že je kolébkou fotbalu, bohužel nejenom to. Anglie se také nadlouho stala kolébkou fotbalového chuligánství.

Původ slova chuligán se datuje k 19. století, kdy se do Londýna nastěhovala rodina Hooliganů, kteří byli veřejnosti známí svým násilným a nevhodným chováním. Jméno Hooligan tak začalo být spojováno s těmi, kteří se dopouštěli násilného či výtržnického chování. [2]

2.1 Historie fotbalového chuligánství

„Historie fotbalové diváckého násilí je stejně stará jako fotbal sám.“

2.2 Prvopočátky

Divácké výtržnosti provázely fotbal od prvopočátku. Jako příklad lze uvést zápas mezi skotskými mužstvy Glasgow a Celtic v roce 1909, kdy se diváci po remízovém výsledku dožadovali pokračování. Jejich přání však vyslyšeno nebylo, a tak propukly výtržnosti, do kterých se údajně zapojilo až 6000 diváků, kteří svým jednáním poškodili hrací plochu, zničili všechny lampy v oblasti stadionu a zranili více než 50 policistů. Výtržnosti, které propukaly ve spojitosti s fotbalovými zápasy, měly v tu dobu neorganizovanou a spíše spontánní podobu.

2.2.1 Šedesátá léta v Anglii

Fotbalové chuligánství, jak je prezentováno v dnešní době začalo vznikat v šedesátých letech 20. století a je úzce spjata s obnovou britské průmyslové výroby a s hospodářstvím po druhé světové válce. Výroba v Anglii zaznamenala zlepšení a s ním přišlo zavedení mechanizace

a automatizace, což mělo za následek snížení počtu pracovních míst pro „dělnickou třídu“. S ekonomickým vývojem začala výstavba nových domů, především na okraji velkých měst. V londýnské městské části East End měla výstavba za úkol zlepšit sociální situaci rodin, které žili v těchto chudých čtvrtích, ale díky ní vznikl spíše opačný proces. Vzrostl počet mladých lidí, kteří neměli žádný životní směr a perspektivu, a tak se z mládeže dělnického původu začali stávat zástupci různých subkultur, kteří měli jistou měrou podíl na vzniku fotbalového chuligánství. V tomto období vznikaly nejrůznější módní trendy. Za nejznámější byli považováni tzv. Teddy boys, kteří mají na svědomí první vlnu diváckého násilí na stadionech. V šedesátých letech přicházejí na místo Teddy Boys tzv. moods, jejichž řady tvořili mladí muži z dělnické třídy, kteří byli zaměřeni na elegantní a drahé oblečení, úhledně učesané vlasy a mezi jejich záliby patřila hudba a tanec. Tyto skupiny nebyly ještě nijak zvlášť organizovány a jejich hlavním cílem nebylo fotbalové násilí na stadionech a mimo ně. Jejich nepřítelem byla subkultura tzv. rockers, kteří se vyznačovali jinými hodnotami a hudebním stylem, proto mezi oběma skupinami probíhaly střety. V polovině šedesátých let se kvůli nákladnému životu, který moods vedli, rozdělují na dvě skupiny. Jednalo se o počátek skinheads, kteří se vyznačovali krátkými vlasy nebo vyholenými hlavami a těžkou pracovní obuví. [6]

Na konci 60. let také vznikají první chuligánské skupiny. Jedna z prvních je spjata s klubem Chelsea a nese název Chelsea Shed Boys, později kolem roku 1995 byla přejmenována na Chelsea Headhunters, čili Lovci lebek. Tato chuligánská „firma“, jak se v Anglii správně nazývají chuligánské skupiny, je známá svou provázaností s pravicovým extremismem. Dalšími chuligánskými firmami byly Mile End Mob z West Hamu. [8]

2.2.2 Sedmdesátá léta v Anglii

V sedmdesátých letech se změnila image chuligánů, postupně se vytratily všechny subkultury mládeže, včetně skinheadů a výrazně se změnila jejich vizáž. Chuligáni se začali oblékat do sportovního stylu, a proto byli pro policii hůře rozeznatelní. Změnilo se i jejich jednání, ale k horšímu. Skupiny se začaly lépe organizovat, díky imigrační politice britské vlády se začíná projevovat pravicový extremismus, rasismus, objevují se i nejrůznější symboliky související s nacismem a neonacismem. Na stadionech se začaly budovat bezpečnostní systémy, které stály nemalé peníze, takže bylo zvýšeno vstupné, což znamenalo pokles diváků. Střety se díky silicím bezpečnostním opatřením začaly přesunovat ze stadionů do ulic. Vznikají při mezinárodních zápasech, ať už pohárových nebo při

zápasech reprezentace, kde o sobě dávají angličtí chuligáni vědět a pomalu se začíná chuligánství šířit po Evropě.

2.2.3 Osmdesátá léta

Osmdesátá léta jsou vrcholem anglického chuligánství, které se stává více a více nebezpečným. Vzhled anglických chuligánů se od prvopočátku úplně změnil a chuligáni, oděni v teniskách namísto těžkých bot, mnohdy ve značkovém oblečení snadno splývají s davem. V období osmdesátých let dochází k největším tragédiím, která se stala 25. května 1985 v Bruselu, před utkáním mezi anglickým Liverpoolem a italským Juventusem Turín. Britští fanoušci napadli italské, v následné panice byla prolomena ochranná zeď a v důsledku jejího zřícení přišlo o život 42 fanoušků a dalších více než 250 bylo zraněno. Anglické kluby jsou na pět let vyloučeny ze všech evropských soutěží a na britských ostrovech dochází k vzájemné nevráživosti některých chuligánských „firem“.

Klíčovou událostí, která radikálně změní bezpečnostní opatření na anglických stadionech a přispěje tak svým nešťastným dílem k vybudování nových opatření, je semifinále anglického FA Cupu mezi Liverpoolem a Nottinghamem Forrest z 15. 4. 1989. Na stadion se tehdy dostalo více lidí, než byla předepsaná kapacita stadionu. Při této tragédii tehdy zemřelo 96 fanoušků a dalších 766 bylo zraněno. Policie přijímá zvýšená opatření a intenzivně se snaží najít způsob, jak podobné problémy z fotbalu vytěsnit. Poté přichází s novou strategií a taktikou v boji proti fotbalovému chuligánství. [6]

2.3 Historie chuligánství v České republice

Chuligánství se u nás v České republice dělí na dvě základní etapy. První z nich se datuje od přelomu 19. a 20. století do poloviny devadesátých let dvacátého století a jedná se o pre-chuligánskou etapu, u které se hovoří o neorganizovaném fotbalovém násilí, výtržnostech a vandalismu. Druhé období začalo ve druhé polovině devadesátých let, kdy se začaly vytvářet organizované skupiny a tato fáze, která trvá dodnes, nese název etapa moderního chuligánství.

2.3.1 Pre-chuligánská etapa

Fotbalové výtržnictví u nás, tehdy ještě v bývalém Československu, začalo svoji historii psát již začátkem dvacátého století. Namísto rvaček se však jednalo o drobné spory, nejrůznější vulgaritu a urážky, ať už na jiné diváky, hráče soupeře, pořadatelskou službu nebo

rozhodčího. V případě rozhodčího lze v nadsázce tvrdit, že urážky spojené s jeho osobou zůstaly vlivem korupce doposud.

Důležitým momentem ve vývoji chuligánství u nás se stal 19. června v roce 1985, shodou okolností pár týdnů po tragické události v Bruselu. Jednalo se o vlajkonoše Sparty, kteří cestovali rychlíkem na zápas do Banské Bystrice. Fanoušci Sparty během cesty zdemolovali několik vagónů vlakové soupravy, dostávali se do potyček s běžnými cestujícími a pokusili se dokonce vyhodit průvodčí z vlaku. Důležitou roli sehrál v jejich řádění alkohol. Škoda byla vyčíslena na půl milionu korun a třináct fanoušků bylo odsouzeno trestem odnětí svobody. Tahle událost se nestala odstrašujícím případem, ba naopak, stala se vzorem pro čím dál více rozvíjející se subkulturu fotbalového násilí u nás. Tehdejší vláda se případem zabývala a dala jasně najevo, že nebezpečí, spojené s fotbalovými výtržníky nehodlá tolerovat. Na fotbalových stadionech začaly vznikat oddělené sektory, byly zavedeny vstupní kontroly prováděné pořadatelskou službou a důraz se kladl také na omezení konzumace alkoholu na fotbalových stadionech. Režisér Karel Smyczek o téhle události natočil film s názvem PROČ?. Ve filmu mimo jiné účinkovali v hlavních rolích velmi známí a dnes úspěšní herci, jako je Martin Dejdar, Jiří Langmajer nebo tehdejší zpěvák skupiny Orlík, Daniel Landa. Úmyslem režiséra bylo, aby se film stal výchovným a pro fanoušky měl znamenat odstrašující případ. Opak se však stal pravdou a mezi fanoušky se stal film kultovním a také svým dílem přispěl ke zviditelnění diváckého násilí i nás.

Ani zvýšená bezpečnostní opatření proti diváckému násilí nezabránila narůstajícímu počtu diváckých incidentů a na konci osmdesátých let počet výtržností neustále narůstal. Nejvíce tehdy bylo slyšet o zmíněných fanoušcích Sparty a o jejich dnes již tradičních rivalech z ostravského Baníku.

Nejvýraznějším a nejsmutnějším momentem nejen tohoto období se stala událost v roce 1988 na hlavním plzeňském nádraží při příležitosti utkání mezi Spartou a tehdejší domácí Škodou Plzeň. Zápas ve Štruncových sadech provázely výtržnosti na stadionu, i mimo něj, což nakonec bohužel stálo i jeden lidský život. Velký dav plzeňských fanoušků tehdy zahnal spartánské vlajkonoše až na hlavní nádraží, kde se odehrála největší rvačka mezi zneprátelenými tábory. Jeden ze spartánů vrazil do ženy důchodového věku, která následně spadla po schodech dolů a na zranění, způsobená pádem zemřela. [9]

2.3.2 Etapa moderního fotbalového chuligánství

Začátek tohoto období se mapuje ke druhé polovině devadesátých let dvacátého století, klíčovým se stal rok 1989, kdy po pádu komunistické strany nastalo zcela odlišné stádium fotbalového chuligánství. U jednotlivých klubů se začaly tvořit dobře organizované skupiny. Prvním takovou skupinou byla „Brigade Drábek z Lasičky“, která vznikla u pražské Sparty. Práce bezpečnostních složek po pádu režimu, byla novými poměry ztížena, a to bylo pro výtržníky nespornou výhodou. Členové skinheadské subkultury zažívají po pádu režimu velký vzestup a násilnou a trestnou činnost vykonávají nejen v ulicích při běžném životě, ale i u příležitosti fotbalových utkání. Na stadionech se u nás poprvé začíná objevovat rasismus a neonacismus, převážně ve formě skandování hesel a hajlování. Skinheadi mají vliv i na některé doposud apolitické skupiny a mnoho z nich se k nim přidává. Fanoušci se díky výrazně zlepšené organizaci začínají účastnit ve větších počtech výjezdů na stadiony svých rivalů a v důsledku toho přibývají střety, převážně mimo stadion. Na domácích stadionech se fandové scházejí v konkrétním sektoru, kterému se přezdívá „kotel“ (místo nejvěrnějších fanoušků). V té době se zlepšuje také fandění, zlepšují se nejrůznější chorály, pokřiky, ale také rasistická a xenofobní hesla. Dalším krokem je aktivita fanoušků v samotném mapování jejich počínání. Začínají vydávat své první tištěné magazíny, nejstarším je fanouškovský zin Bazal, který začali vydávat fanoušci ostravského Baníku v roce 1991. Nejlepším a nejznámějším zinem se stává celorepublikový zin Football Factory, který má své kořeny rovněž ve slezském kraji. První číslo vyšlo již v červenci roku 1998, kdy internet ještě zdaleka nebyl součástí běžného života. Vycházelo v pravidelných intervalech až do srpna 2008, poté se na přibližně deset let odmlčelo, ale v lednu letošního roku má opět spatřit světlo světa a má vyjít nový díl. Přispívali do něj všichni fanoušci napříč celou republikou, výjimkou nebyli ani přispěvatelé ze zahraničí. Samotný zin lze charakterizovat jako občasník, který si vydávají samotní fanoušci, kteří si ho poté distribuují mezi sebou. Ziny mají za úkol informovat o dění na fanouškovské scéně a mapují jednotlivé fanouškovské tábory. Obsahují popisky samotných utkání, střety mezi jednotlivými tábory, rozhovory a v neposlední řadě také fotografie. [9]

3 FOTBALOVÉ TRAGÉDIE

Život, ostatně jako fotbal přináší radost, ale bohužel i smutek. Zklamání a mnoho lidského neštěstí způsobily fotbalové zápasy, na které někteří nezapomenou nikdy, jiní na ně nevzpomínají v dobrém. Do kroniky fotbalu se tyhle tragédie zapsaly černým písmem. Bezpečností opatření na fotbalových stadionech se dnes podobným událostem snaží předcházet a daří se jim to. Doufejme, že to vydrží možná co nejdéle.

3.1 Moskva 1982

Jedno z největších fotbalových neštěstí se odehrálo v Rusku. Začátkem 80. let se odehrálo na moskevském stadionu Lužniki, který je zároveň největším stadionem v Rusku. Díky sovětské propagandě byla tato nešťastná událost dlouhé roky utajena.

Tehdejší úřady dokázaly tuhle katastrofu ututlat a hovořilo se tehdy jen o drobné nehodě s několika oběťmi. O téhle události dodnes není mnoho informací a tehdejším nepravdivým sdělením uvěřili bohužel všichni. V roce 1989, po pádu železné opony však díky sportovnímu deníku Sovjetskij sport vyšla pravda najevo.

Dne 20. října, roku 1982 se odehrálo semifinále Poháru UEFA mezi domácím moskevským Spartakem, jenž přivítal holandský tým HFC Haarlem. Zápas skončil vítězstvím domácích 2:0, ale radost z výhry domácím dlouho nevydržela. U východu ze stadionu tehdy v obrovské tlačenci našlo smrt mnoho fanoušků. Oficiální údaje hovoří o 66 mrtvých, neoficiální pak o stovkách.

Zápasu nepřálo počasí, které se již před zápasem zhoršovalo a přesto, že byl říjen, tak kromě silného větru by se v nadsázce dalo říci, že se prakticky jednalo o chladné zimní počasí, které doplnilo mírné sněžení, tvořilo se dokonce i náledí. To nakonec při téhle tragické události sehrálo klíčovou roli.

Další vina je přikládána policii, která po zápase nechala otevřený pouze jeden východ, údajně kvůli kontrole výtržníků a bezpečnosti fanoušků.

Domácí Spartak vedl 1:0, blížil se konec, mnoho fanoušků začalo opouštět stadion s předstihem z důvodu uspokojujivého výsledku a neúnosné zimy. V ten moment však vstřelil Spartak druhou branku, což byl osudový okamžik této tragédie.

Vstřelená branka vyvolala mnoho euforie. Diváci, kteří opouštěli stadion, se začali vracet, aby viděli a společně s ostatními mohli sdílet radost ze vstřelené branky. Na schodišti, které

bylo neupravené, značně namrzlé narazili na dav fanoušků, který šel opačným směrem, tedy dolů z tribun. Nastal obrovský zmatek a panika. Obrovský nával fanoušků nejprve nevydrželo zábradlí, poté si nastalá situace vybrala první lidský život, mladou dívku, která se údajně vracela zpět na tribunu. Nastal také pád některých, který vyvolal řetězovou reakci. Někteří lidé se zastavili a snažili se pomoci fanouškům, kteří se ocitli v nouzi, ale dav je rozdrtil. Fanoušci netušili, co se děje dole, a tak se stále tlačili ze stadionu po schodech dolů, lidé byli doslova ušlapáni. Tragédie netrvala dlouhou dobu, maximálně dvě minuty, ale i tak krátký čas stačil na to, aby vyhaslo několik desítek lidských životů. Oběti neměli na těle žádné zlomeniny, ale díky tlaku davu se jednalo o udušení z důvodu tlaku na břichu a hrudníku, které způsobil dav.

Po tragédii policie svou vinu popřela, diváci dle jejich vyjádření mohli odejít kterýmkoliv východem. Tehdejší režim však všechno ututlal, příběhy a svědectví od fanoušků a novinářů zůstaly bez povšimnutí a nepublikovatelné. Po dlouhých sedmi letech, s pádem režimu přišlo několik důležitých, nových informací, avšak přesnou příčinu a vinu už nezjistíme.

Smutným paradoxem zůstává také fakt, že na památník k uctění obětí téhle tragické události se muselo čekat dlouhých deset let a s jeho nápadem přišla holandská strana. Ať už za tuhle tragickou událost nese zodpovědnost kdokoliv, život už to bohužel žádné z několika desítek obětí nevrátí. [13]

3.2 Brusel

V Bruselu, 29. května 1985 se odehrála jedna z největších nejenom fotbalových, ale i sportovních tragédií.

Měl se zde odehrát finálový zápas Poháru mistrů evropských zemí. Dnes je tato soutěž nazývaná Champions league neboli Liga mistrů mezi anglickým celkem Liverpool a italským Juventusem. Tragédie začala hodinu a půl před samotným zápasem. Násilí na sebe nenechalo dlouho čekat a po pár provokacích ze strany Juventusu fanoušci Liverpoolu prolomili plot, který je odděloval od fanoušků Juventusu, a rozběhli se proti nim. Ti začali před Angličany utíkat, protože někteří z nich měli s sebou své rodiny, i děti. Dostali se však do slepé uličky. Ze tří stran byli obklíčeni zdí a v zádech měli fanoušky Liverpoolu. V nastalé panice policie nestihla vůbec reagovat, a to celé způsobilo náraz velkého davu do třímetrové zdi, která nápor fanoušků nevydržela a zhroutila se. Zřícená zeď pohřbila mnoho fanoušků, ti, kteří přežili, byli ušlapáni, někteří byli ubiti anglickými fanoušky, kteří použili kameny a nože.

Fanoušci Juventusů se poté dostali na hrací plochu, avšak i zde byli napadáni, a hráči obou celků se marně snažili uklidnit své fanoušky. Násilí propuklo po celém stadionu a přibývalo zraněných. Posílená policie dorazila příliš pozdě. Celkově zde našlo smrt třicet devět nevinných fanoušků Juventusů, kterou zapříčinili angličtí fanoušci. Utkání bylo k údivu všech přece jen odehráno, začalo s hodinu a půl dlouhým zpožděním. Přesto, že hráči i vedení italského celku nastoupit odmítali, byli pod nátlakem donuceni.

Díky falešným vstupenkám byla překročena kapacita stadionu, který byl v dezolátním stavu. Provokace ze strany fanoušků Juventusů a reakce anglických fanoušků na sebe dlouho nenechaly čekat. Angličtí fanoušci se tehdy neskládali díky událostem z Říma jen z příznivců Liverpoolu, ale i z vyhlášených klubů, jako byl tehdy Millwall, West Ham nebo Newcastle, kde fanouškovskou základnu tvořili vyhlášení rváči. Události, které se odehrály v Římě v roce 1984, kdy se utkal domácí AS Řím s Liverpoolem. V napínavé bitvě tehdy prohrál AS Řím a domácí fanoušci tehdy uspořádali hon na liverpoolské fanoušky. Naháněli je na skútrech, použili nože, rozbité láhve a výsledkem bylo mnoho zraněných anglických fanoušků, přičemž se dala od anglických fanoušků očekávat odplata. Dalším důvodem byla zcela jistě nepřipravenost policie. Ať už byl důvod tragédie jakýkoliv, třicet devět lidských životů už nikdo nevrátí. [7]

3.3 Hillsborough 1989

Jedna z největších a nejznámějších tragédií pro veřejnost se stala 15. dubna 1989 během semifinále utkání anglického poháru FA Cupu mezi Liverpoolem FC a Nottinghamem Forestem na stadionu Hillsborough v Sheffieldu. Anglická policie tehdy vpustila na přeplněnou tribunu příznivců Liverpoolu několik tisíc dalších fanoušků. Vznikla masivní tlačence, v níž bylo devadesát šest osob ušlapáno k smrti a přes sedm set fanoušků bylo zraněno.

Při důležitých zápasech bývá pravidlem, že fanoušci jednotlivých klubů od sebe bývají odděleni v jednotlivých sektorech, aby nedošlo ke střetům. Fanoušci Nottinghamu dostali tribunu s názvem Spion Kop End s kapacitou dvacet jedna tisíc diváků. Druhému táboru, fanouškům Liverpoolu byla přidělena tribuna s názvem Leppings Lane, s nižší kapacitou čtrnáct tisíc šest set osob, i přes to, že se dalo očekávat, že do Sheffieldu jich dorazí více než fanoušků Nottinghamu. Zbývala půlhodina do začátku zápasu a před vchody na tribunu Leppings Lane se nakupilo velké množství fanoušků, kteří se chtěli dostat na tribunu ještě před začátkem zápasu.

Fanoušků před turnikety se nahromadilo více, než jich mohlo vstoupit do dvou klecí, které byly uprostřed tribuny Lepiings Lane. Části z nich nebyl povolen vstup, někteří tak zůstali na protest na místě, jiní nemohli odejít kvůli davu, který stál za nimi. Tlačenci mělo zmírnit otevření vedlejší brány. Na tribunu se snažilo dostat ještě kolem pěti tisíc fanoušků, a tak policie v obavách o jejich bezpečnost otevřela bránu, která sloužila jako východ. Na stadion se začal valit dav, který měl za následek obrovskou tlačenci v přední části tribuny. Fanoušci v přední části ochozu byli tlačeni davem na plot. Lidé, kteří vstupovali do sektoru, vůbec netušili, co se děje ve spodní části. Za normálních okolností se po naplnění kapacity sektorů za asistence policistů nebo stewardů fanoušci posílali do vedlejších sektorů, ale na tomhle utkání tomu tak bohužel nebylo.

Většina ostatních fanoušků sledovala zápas, který právě začal a problému, který se odehrával na tribuně Lepiings Lane si nikdo nevšimnul. Až v šesté minutě utkání byl rozhodčí Ray Lewis od policie informován o vzniklých událostech a přerušil zápas. Část fanoušků se snažila už nějakou dobu šplhat přes plot na hřiště, aby unikly z davu. Zatímco se fanoušci stále snažili přelézat plot, jiným se podařilo prorazit bránu v plotu a dostat se do bezpečí. Některé fanoušky se podařilo vytáhnout z horní tribuny West Stand, která byla přímo nad Leppings Lane. Nakonec se však plot pod silicím tlakem davu zhroutil. Mnoho fanoušků vlivem davu nemohlo dýchat a udusili se ve stoje.

Na hřišti přibývali fanoušci, mnoho z nich lapalo po dechu, někteří měli mírná zranění, bohužel se začali objevovat i mrtvá těla. Pořadatelské služby, policie a záchranářů bylo málo, do pomoci se zapojili všichni, kteří mohli včetně nezraněných fanoušků.

Policie však nechala na hřišti vytvořit ze svých příslušníků kordón z důvodu, aby se k sobě nedostali fanoušci Liverpoolu a Nottinghamu. Fanouškům se tak nepodařilo přenést zraněné přes kordón a byli vykázáni zpět. Na stadion bylo přivoláno více než čtyřicet sanitek, ale na stadion se díky policii, která vjezdu zabránila, dostala jen jedna, která se nakonec vrátila zpět před stadion kvůli velkému počtu fanoušků, kteří se marně dožadovali pomoci.

Toho dne vyhaslo devadesát čtyři lidských životů, bylo zraněno přes sedm set fanoušků a přibližně polovina z nich musela být převezena do nemocnice. Další dva fanoušci podlehli svým zraněním v dalších dnech a konečný počet obětí se zastavil na čísle devadesát šest.

Po téhle tragédii byly anglické kluby vyloučeny z evropských pohárů na dobu pěti let. Samotný Liverpool byl potrestán původně zákazem na dobu deseti let, ale nakonec mu byl trest snížen a nezahrál si tak evropské poháry dlouhých šest let. [5]

4 RIZIKOVÉ UTKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

4.1 SK Slavia Praha vs. AC Sparta Praha

Derby mezi oběma pražskými celky je asi nejznámějším zápasem naší fotbalové ligy. Vzbuzuje zájem nejen fanoušků, ale i policie, protože duel mezi dvěma nejúspěšnějšími českými kluby patří bezesporu vždy mezi rizikové.

Psal se rok 2008 a poslední březnový den toho měsíce bylo na pořadu dne derby mezi pražskými rivaly. Jednalo se navíc o poslední derby na Strahovském stadionu, protože Slávie se měla stěhovat do nové arény s názvem Eden. Dnes už nese název "Sinobo stadium", díky čínskému investorovi Slávie. Fanoušci Sparty se tradičně vydali pochodem, který se obešel bez vážnějších problémů. Před zápasem i po něm docházelo k menším incidentům, největší rozruch vzbudili fanoušci Sparty, kteří poškodili tramvaj. Rozbito bylo boční a čelní sklo, policie tak zadržela prvních sedm výtržníků.

Samotný zápas obstarala výborná divácká kulisa více než šestnácti tisíc diváků, z toho přes dva a půl tisíce v hostujícím sektoru. Celých šedesát minut se jednalo z pohledu fanouška o klasické derby, tedy choreografie, pyrotechnika a skvělá hlasová podpora obou táborů. „Sešívání“, jak se přezdívá fanouškům Slávie, spálili pár šál Sparty, které ukradli svému rivalovi. Policie poté reaguje vyvedením některých jedinců a vzniká mnoho potyček mezi fanoušky a policií přímo na tribuně. Nejdříve v domácím sektoru Slávie, posléze i hostujícím sektoru Sparty. Je použito nespočet policejních výbušek P1, které slouží jako „psychologický zbraň“. Po policistech na oplátku letělo velké množství vytrhaných sedaček, celkové jich bylo vytrženo přes pět set. Zápas byl poté přerušen, čehož využil pro svůj exces jeden ze Spartaňů, který vběhl na hřiště, vytrhl rohový praporek a po krátkém běžeckém výkonu byl zpacifikován ochranou.

Výsledkem bylo dvacet jedna obviněných, šestnáct zraněných fanoušků, kteří utrpěli převážně popáleniny a tržné rány. Škoda na Strahovském stadionu byla vyčíslena k půl milionu korun, kromě vytrhaných sedaček se jednalo o poškození plotu a poničení sociálních zařízení. Derby, které se do historie nezapsalo děním na hřišti, ale na tribunách tehdy rozjelo kampaň proti fanouškům. [11]

4.2 FC Baník Ostrava vs. AC Sparta Praha

V roce 2014, se v sobotu 22. března odehrál duel mezi odvěkými rivaly, pražskou Spartou a ostravským Baníkem. Sparta byla tehdy v čele tabulky, Baník na opačné straně, poslední. Přesto se dá říct, že z fanouškovského hlediska to byl díky vzájemné nevraživosti obou táborů nejzajímavější zápas kola.

Již cestu spartánských fanoušků do Ostravy doprovázely drobné výtržnosti, ať se jednalo o používání pyrotechniky, přes časté neuposlechnutí výzev policistů až po nejrůznější konflikty s nimi. Bylo zadrženo několik osob a hlavní skupina fanoušků Sparty dorazila s třicetiminutovým zpožděním na utkání.

Na zápas, který jak bývá ve Slezsku zvykem, se odehrával ve výborné atmosféře a našlo si na něj cestu více než čtrnáct tisíc diváků, o kterou se staraly oba tábory za přispění choreografií, nechyběla ani pyrotechnika. První poločas proběhl v poklidu, ale v přestávce vše začalo. Situace na Bazalech se vyostřila, když ze sektoru Sparty přiletělo mezi domácí diváky několik světlic. Stovka Baníkovců se poté snažila dostat ke Spartánům, podařilo se jim prolomit první plot. Nejprve se vzniklou situaci snažila zklidnit ochranka, ale po chvíli musela zasáhnout policie. Vzduchem létaly vytrhané sedačky a pyrotechnika. Policejní těžkooděnci dokázali zklidnit fanoušky až po zhruba dvaceti minutách, za pomoci velkého množství zásahových výbušek.

Díky těmto nepokojům však druhý poločas začal téměř s půl hodinovým zpožděním. Zadrženo bylo ten den více než třicet fanoušků.

Toto utkání spustilo mediální hysterii, tehdejší předseda Miroslav Pelta sliboval nebývalé sankce a opatření proti fanouškům, do řešení se díky tomuto problému zapojil nejenom ministr vnitra, ale dokonce vláda. [10]

4.3 Slezský FC Opava vs. FC Baník Ostrava

V sobotu 18. března 2017 se ve druhé lize uskutečnilo „slezské derby“. Opavští patří jako fanouškovský tábor ke špičce. Jejich nenáviděnými protějšky jsou ostravští, nazývání Chuligáni z Bazalů, kteří jsou poměrně jednoznačně dlouholetou jedničkou v českém chuligánském ratingu, a také fanoušky, kteří mají největší počty na stadionech soupeře.

Policisté utkání označili jako vysoce rizikové a do akce bylo připraveno několik stovek těžkooděnců, desítky psovodů, policisté na koních, kriminalisté, dopravní policie a také vrtulník. Vedení Opavy na vzniklou situaci reagovalo po svém a z bezpečnostních důvodů

uzavřelo prakticky celou jednu tribunu. Hostujícím fanouškům tak bylo přiděleno pouze 340 vstupenek, což se jim nelíbilo a chtěli celou tribunu, ale tu nedostali, a proto valná část fanoušků avizovala, že na stadion vůbec nepůjde. Navíc mezi sebou vyzívali všechny k tomu, že se setkají před stadionem, kde svými hlasivkami podpoří hráče.

V den zápasu fanoušci Baníku vyrazili z Ostravy speciálním vlakem a kolem jedné hodiny dorazili do Opavy. Jejich počet se pohyboval kolem 1700 fanoušků, ke Stadionu v Městských sadech vyrazili pochodem a cesta k němu probíhala v relativním klidu. Avšak kousek od stadionu proběhl první střet s opavskými fanoušky, ve kterém po chvíli zasahuje policie a dochází k prvnímu zatýkání tohoto dne. Ostravští fanoušci se dostávají ke stadionu, po chvíli se strhne potyčka u brány, kterou se snažili prolomit, a opět zasahuje policie. Dav fanoušků je vytlačen od bran stadionu, probíhají střety mezi fanoušky a policií a celý první poločas dochází k dalším zatčením. Někteří fanoušci samozřejmě opouštějí okolí stadionu a ztrácí se z policejního dohledu, jsou roztroušeni různě po městě. Ve druhém poločase panuje zpočátku klid, ale po vstřelené brance Baníku odpalují fanoušci velké množství pyrotechniky, která s nejrůznějšími předměty míří na policisty a další šarvátky jsou na světě. [12]

Po skončení utkání se dav vrací na nádraží, ale na obdobném místě jako před zápasem dochází ke střetu ostravských s opavskými chuligány, kde vzduchem letí pyrotechnika, kamení a neпадají jen rány pěstí s kopanci, ale také díky hrstce opavských vandalů plot jednoho z domů.

Celkově došlo ve městě k mnoha střetům mezi samotnými fanoušky a potyčkám s policií. Výsledkem toho dne bylo padesát zadržených, sedmnáct osob skončilo v nemocnici a zraněno bylo také pět policistů. Poškozeno bylo kromě soukromého majetku několik policejních vozidel, dopravní značky a zraněním neunikl ani policejní kůň. [14]

5 LEGISLATIVA A FOTBALOVÁ UTKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

U nás v České republice neexistuje zvláštní legislativa proti fotbalovému chuligánství. Za bezpečnost na fotbalových stadionech je zodpovědný samotný klub. Protiprávního jednání, kterého se fotbaloví fanoušci dopouštějí, je celá řada. Obecně lze říci, že se nejčastěji dopouštějí trestného činu výtržnictví, poškození cizí věci, mohou být obviněni z krádeže, ublížení na zdraví, v ojedinělých případech také z hanobení rasy, dopustit se mohou také nejrůznějších přestupků.

5.1 Přestupkové právo

V oblasti přestupkového práva je základním prvkem Zákon o přestupcích 250/2016 Sb. A navazujícím zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Přestupky, kterých se dopouštějí fotbaloví fanoušci, jsou uvedeny v navazujícím zákoně v § 5, kde se jedná například o vzbuzení veřejného pohoršení, porušují podmínky, které slouží k ochraně veřejného pořádku při konání veřejných sportovních podniků a mohou vzbudit veřejné pohoršení. Nelze opomenout § 52, který spočívá v zákazu navštěvovat sportovní akce.

Nejčastějšími přestupky, se kterými se lze setkat jsou v již zmíněném § 5, v odst. 1 a to:

a) *neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci,*

j) *cestou na organizované sportovní utkání, v místě takového utkání nebo cestou zpět z takového utkání má obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím její identifikaci* [19]

Dalším důležitým nařízením dle přestupkového práva, které se vztahují na bezpečnostní rizika s fotbalovými zápasy je předpis 15/2001 Sb., Zákon o podpoře sportu, uvedený příklad ze zákona níže:

§ 7 Povinnosti vlastníka nebo provozovatele sportovního zařízení

(1) *Vlastník sportovního zařízení (dále jen „vlastník“) nebo osoba oprávněná vlastníkem využít sportovní zařízení k uspořádání sportovního podniku (dále jen „provozovatel“) jsou povinni, je-li to nezbytné pro bezpečnost osob a majetku ve sportovním zařízení, přijmout potřebná opatření k zajištění pořádku v průběhu sportovního podniku a vydat a zveřejnit návštěvní řád, ve kterém podle místních podmínek stanoví zejména pravidla pro vstup návštěvníků a osob bezprostředně vykonávajících pořadatelskou službu ve sportovním zařízení.*

(2) *Pokud je bezpečnost osob nebo majetku ve sportovním zařízení ohrožena závažným způsobem a přes veškerá opatření učiněná vlastníkem nebo provozovatelem nedojde k obnovení pokojného stavu, jsou vlastníci a provozovatel povinni dát podnět k přerušení nebo k ukončení probíhajícího sportovního podniku a bez zbytečného odkladu požádat o spolupráci Policii České republiky.*

(3) *Pokud ve sportovním zařízení dojde k závažnému ohrožení bezpečnosti osob nebo majetku v důsledku toho, že vlastníci nebo provozovatel neučinil veškerá opatření a pokojný stav je nucena obnovit Policie České republiky, náleží Policii České republiky náhrada vynaložených nákladů. [20]*

5.2 Trestní právo

Divácké násilí se vztahuje převážně k trestnímu zákoníku č. 40/2009 Sb.

5.2.1 Trestné činy

1. Trestné činy proti majetku:

- a) § 173 Loupež
- b) § 205 Krádež
- c) § 228 Poškození cizí věci

2. Trestné činy proti zdraví:

- a) § 146 Ublížení na zdraví
- b) § 158 Rvačka
- c) § 325 Násilí proti úřední osobě
- d) § 358 Výtržnictví [18]

6 OPATŘENÍ PROTI FOTBALOVÉMU NÁSILÍ

6.1 Policie České republiky

V souvislosti s fotbalovými utkáními se dopouští fotbalový fanoušci nejrůznějšího protiprávního jednání. Při fotbalových utkáních se na bezpečnosti podílí největší měrou Policie, ale nelze opomenout také strážníky Městské policie, pořadatelská služba, Hasičský záchranný sbor a v neposlední řadě Zdravotnickou záchrannou službu. S dostatečným odstupem před utkáními policisté pečlivě vyhodnotí všechny dostupné informace o fanoušcích, využijí také své předchozí zkušenosti a připraví adekvátní bezpečnostní opatření. Nasazení bývají z řad policistů převážně členové speciální pořádkové jednotky, hlídky pořádkové policie, jednotky jízdní policie, kterou tvoří policisté na koních, kriminalisté, psovodi, policisté z oddělení zabývajících se extremismem, v neposlední řadě také hlídky dopravní policie, které v případě potřeby řídí provoz křižovatek a reagují na vzniklé situace v dopravě, které by mohli narušit například pochody fanoušků. Na stadionech se pohybují také policisté v civilu, tzv. spoteři, kteří mají za úkol dokumentovat protiprávní jednání fanoušků a policisté jsou na stadionu přítomni také v řídicím středisku, které jim slouží k monitorování bezpečnostní situace za pomoci kamer. V případě rizikových utkání bývá nasazena i zásahová jednotka a vrtulník. Označit utkání jako rizikové musí Policie nejpozději 24 hodin před jeho začátkem. Policisté si vypomáhají v rámci krajů, takže není nic zvláštního, když při rizikovém utkání, kupříkladu v Opavě vypomáhají jednotky pořádkové policie z Prahy, Brna nebo Olomouce. Prioritou policie je dohlížet na bezpečnost, zajistit veřejný pořádek a chránit zdraví a majetek občanů, zabránit páchání přestupků a trestných činů. A to nejenom v okolí, ale v případě, že by na fotbalových stadionech došlo k výtržnostem a pořadatelská služba by nezvládla svoji úlohu, zasahovat musejí policisté i tam. Policie však nemonitoruje situaci jen před zápasem, v průběhu a po jeho skončení v okolí stadionu, případně městě, ale mnohdy doprovází fanoušky na tzv. výjezdech, čeká na fanoušky hostů na okrajích měst, aby zabránila případnému střetu a výtržnostem. [17]

6.2 Antikonfliktní tým

Nasazení dnes bývají také členové antikonfliktního týmu, kteří jsou součástí Policie ČR. Jejich úkolem je předcházet agresivnímu jednání osob, komunikace mezi policií a fanoušky, ve valné většině s fanoušky hostujícího celku. V nadsázce by se dalo říci, že se jedná o

policejní vyjednaváče. Jsou typičtí žlutou vestou s nápisem Anti Konfliktní tým, na které mají své služební číslo, zbylou část tvoří zpravidla civilní oděv. [15]

6.3 Městská policie

Na bezpečnosti se podílejí také strážníci městské policie, kteří spolupracují s Policií ČR. Jejich úkolem, je stejně jako u policistů dohlížet na dodržování práva a pořádku ve městě, často mají na starost dopravu a parkování při sportovních událostech. Rozdíl mezi obecnými strážníky a policisty je v tom, že strážníci nemají takové pravomoci jako policisté, nejsou totiž ve služebním poměru, ale spadají pod obec, kde mají pracovní poměr. Své úkoly plní strážníci podle Zákona. č. 553/1991 Sb. O obecní policii. [16]

6.4 Fotbalová asociace České republiky-FAČR

FAČR je členem organizací FIFA a UEFA a lze ho považovat za organizátora českého fotbalu. Kvůli bezpečnosti na fotbalových stadionech také úzce spolupracuje také s Policií ČR. Jeho předchůdce, Český svaz fotbalu byl založen již v roce 1901, dlouho také nesl název Českomoravský fotbalový svaz, ale v červnu 2011 došlo k přejmenování na nynější název. Fotbaloví fanoušci a FAČR bývají nejčastěji spojováni prostřednictvím Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace, která na svých zasedáních vyhodnocuje kromě činnosti fotbalových klubů a fotbalistů také dění na tribunách. Disciplinární komise zasedá zpravidla po každém ligovém kole, kde projednává prohřešky v souladu s disciplinárním řádem a poté uděluje případné tresty. Disciplinární komise čerpá ze zápisu o utkání, za který zodpovídají rozhodčí nebo z tzv. zprávy delegáta, který byl na daném utkání přítomen. Nutno zde zmínit, že velké části fotbalových fanoušků je FAČR trnem v oku. [2]

6.5 Pořadatelská služba

Pořadatelská služba je při fotbalových utkáních hlavním bezpečnostním prvkem na českých stadionech. Jak již bylo výše zmíněno, policisté z pořádkové jednotky jsou povoláni až v případě, že by pořadatelé nevládali sami zvládnout situaci, která nastala a dochází k protiprávnímu jednání. Většina klubů už dnes využívají služeb bezpečnostních agentur, ale pořadatelé mohou být také třeba lidé na volné noze nebo také ti, kteří si chtějí přivydělat. Mezi jejich hlavní úkoly patří bezpečnostní prohlídka před vstupem na stadion, dohled nad

dodržováním návštěvního řádu, usazování diváků a v případě potřeby spolupracovat s policií nebo se zdravotnickou záchrannou službou. [2]

7 CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zjištění rizik, které jsou spojeny s fotbalovými zápasy, a to jak na stadionech, tak i v jejich okolí, včetně násilí, které již od nepaměti, provází tuto sportovní událost. Dále zjistit, zda je násilné chování opravdu nebezpečné a pokud ano, tak do jaké míry.

V práci bylo použito nejprve dotazníkové šetření, posléze bylo formou nestandardizovaných rozhovorů proveden rozbor dané problematiky se samotnými fanoušky. Byly použity také metody SWOT analýza, která ukázala především silné a slabé stránky v otázce bezpečnosti. V závěru praktické části byl použit Diagram příčin a následků, který rozebírá jednotlivé hrozby, které se vykytují, případně by se mohly vyskytnout na vybraných fotbalových stadionech a v jejich okolí.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Na základě teoretické části práce a zjištěných údajů byly zvoleny následující hypotézy a provedeno dotazníkové šetření.

8.1 Hypotézy

H1: Fanoušci se budou cítit bezpečně na stadionech i mimo ně.

H2: Bezpečnostní kontrolu bude většina respondentů považovat za dostatečnou.

H3: Fanoušci budou vnímat, že rasismus se na našich stadionech objevuje.

H4: Méně fanoušků bude v otázce pyrotechniky na stadionech zastávat názor, že její používání může být nebezpečné.

H5: Za největší problém v otázce pyrotechniky budou fanoušci považovat odpalování dělobuchů a petard.

8.2 Dotazník

Dotazníkové šetření probíhalo internetovou formou, anonymně a bylo v něm obsaženo 15 otázek. Směřováno bylo k fotbalovým fanouškům, zejména klubu 1. FC Slovácko, a proto byl dotazník umístěn na jejich webové stránky. Počet dotazníků byl stanoven na rovných 100 a bez obtíží se podařilo vyplnit předem stanovený limit. Dotazníkové šetření bylo rozděleno na dvě hlavní části. V první části se jednalo o zjištění základních údajů o samotných respondentech, kteří následně ve druhé části odpovídali na předem stanovené otázky. K výzkumu dané problematiky formou dotazníkového šetření bylo použito zejména osm stěžejních otázek, které měly poukázat na to, jak vidí tuto problematiku lidé, kteří pravidelně navštěvují fotbalová utkání, tedy fanoušci.

V první části dotazníku respondenti uvedli své pohlaví, věk, vzdělání a statut, tedy kam by se zařadili z fanouškovského pohledu, jak často navštěvují fotbalová utkání, kdy poprvé navštívili fotbalové utkání a s kým.

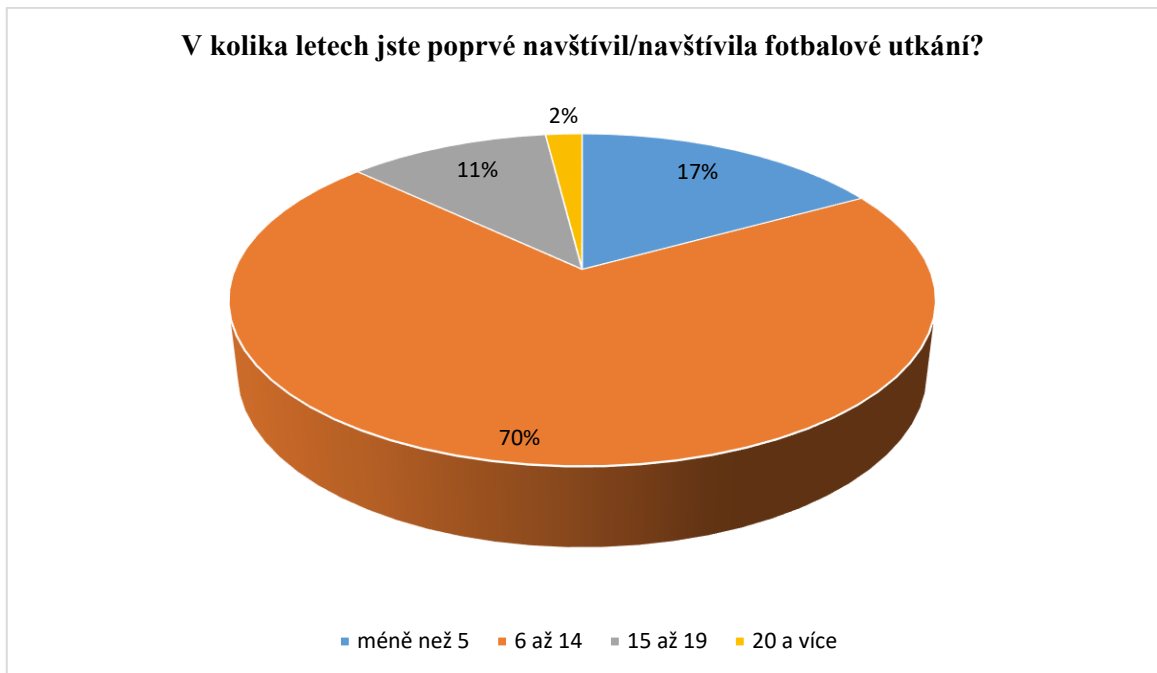
Ve druhé části odpovídali na otázky vztahující se k dané problematice v následujícím pořadí:

- 1) Cítíte se na stadionech bezpečně?
- 2) Mimo stadion, tedy v jeho okolí, se cítíte ohrožen/a?
- 3) Bezpečnostní prohlídka před vstupem na stadion je podle Vás dostatečná?

- 4) Myslíte si, že používání pyrotechniky je bezpečné?
- 5) Která z používané pyrotechniky je podle Vašeho názoru nejvíce nebezpečná?
- 6) Objevuje se podle Vás na našich stadionech rasismus?
- 7) Jsou podle Vás bezpečnostní opatření, která se týkají fotbalových zápasů, dostatečná?
- 8) Je podle Vás počet bezpečnostních složek (Policie České republiky, Městská policie, pořadatelská služba, Hasičský záchranný sbor, Zdravotnická záchranná služba) na utkáních dostatečný?

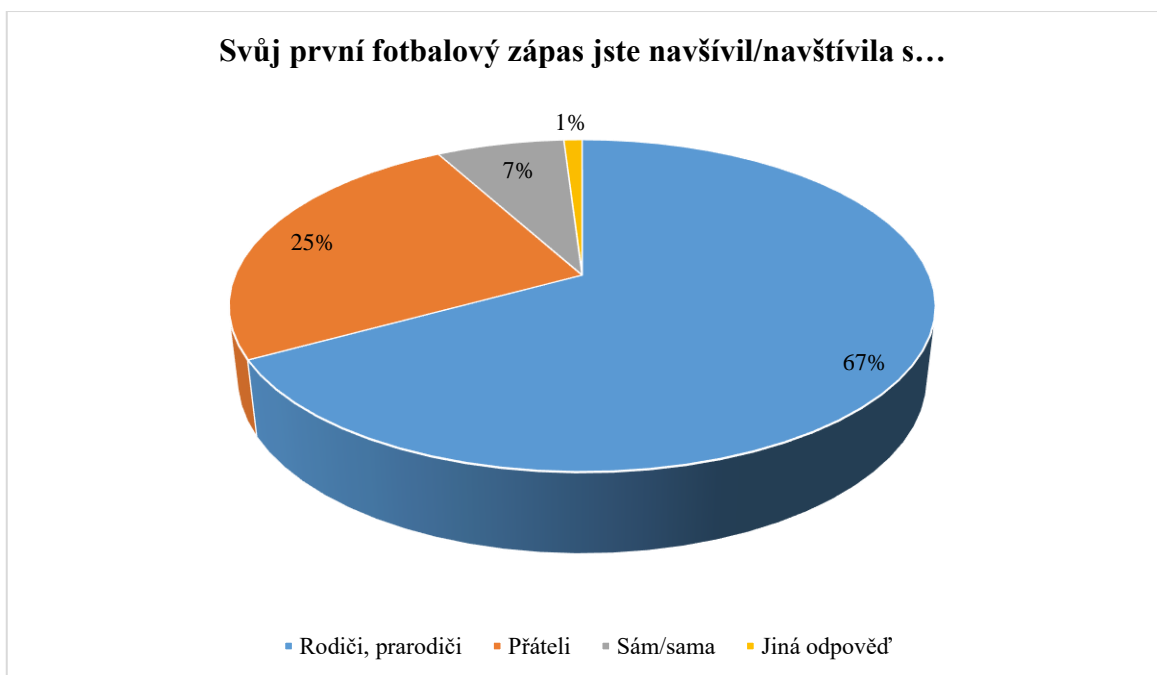
8.3 Vyhodnocení dotazníku

Na dotazník odpovědělo 90 mužů a 10 žen. Věková kategorie byla rozdělena do čtyř kategorií: méně než 15 let (2 %), 15-29 (55 %), 26-35 (37 %) a 36 let a více (6 %). Drtivou většinu respondentů tvořili mladí muži a ženy ve věku od 15 do 35 let. Dosažené vzdělání dotazovaných bylo různé, lidé se základním vzděláním a výučním listem představovali poměrně menší celek, podstatnou část tvořili respondenti, kteří dosáhli středoškolského vzdělání s maturitou, ale nezanedbatelná část dotázaných byla složena z lidí s vysokoškolským vzděláním. Více než polovina, konkrétně 51 z nich, by sebe označila jako fanouška, 36 z nich se považovala za ultras a zbylý počet, tedy 13 respondentů za diváka a chuligána. Co se týče statutu respondentů, dotazníkové šetření vyplňovali studenti, zaměstnanci, a také osoby samostatně výdělečně činné. Z další otázky vyplynulo, že drtivá většina respondentů opravdu pravidelně navštěvuje fotbalové zápasy naší fotbalové ligy. Poslední dvě otázky v první části dotazníku byly zaměřeny na to, v jakém věku poprvé navštívili fanoušci stadion a kdo, případně s kým, tuhle první návštěvu absolvovali.

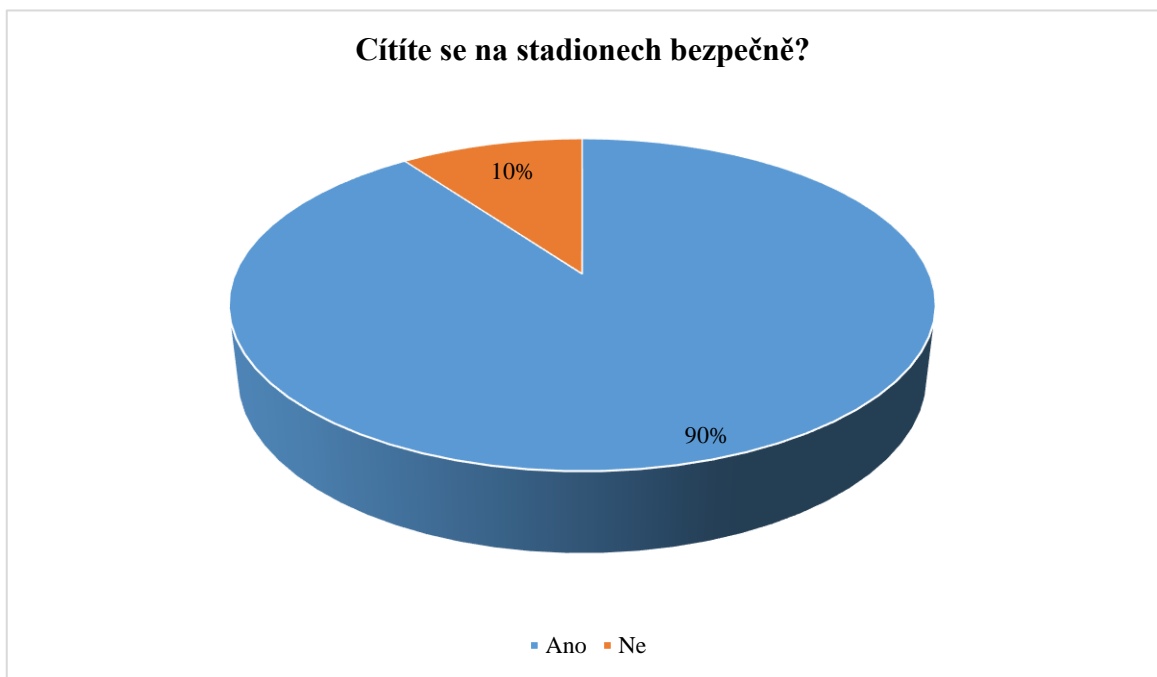
Graf 1 První návštěva fotbalového utkání [vlastní]

Na otázku, kdy respondenti navštívili své první fotbalové utkání, uvedlo 70 % dotázaných věk 6-14 let. Druhou nejpočetnější skupinu tvořilo 17 % dotázaných, kteří byli poprvé na fotbalovém utkání dokonce ve věku, který nedosahoval ani šesti let. Z této otázky je tedy zřejmé, že většina z fanoušků začíná s návštěvou svého prvního zápasu do svých patnácti let.

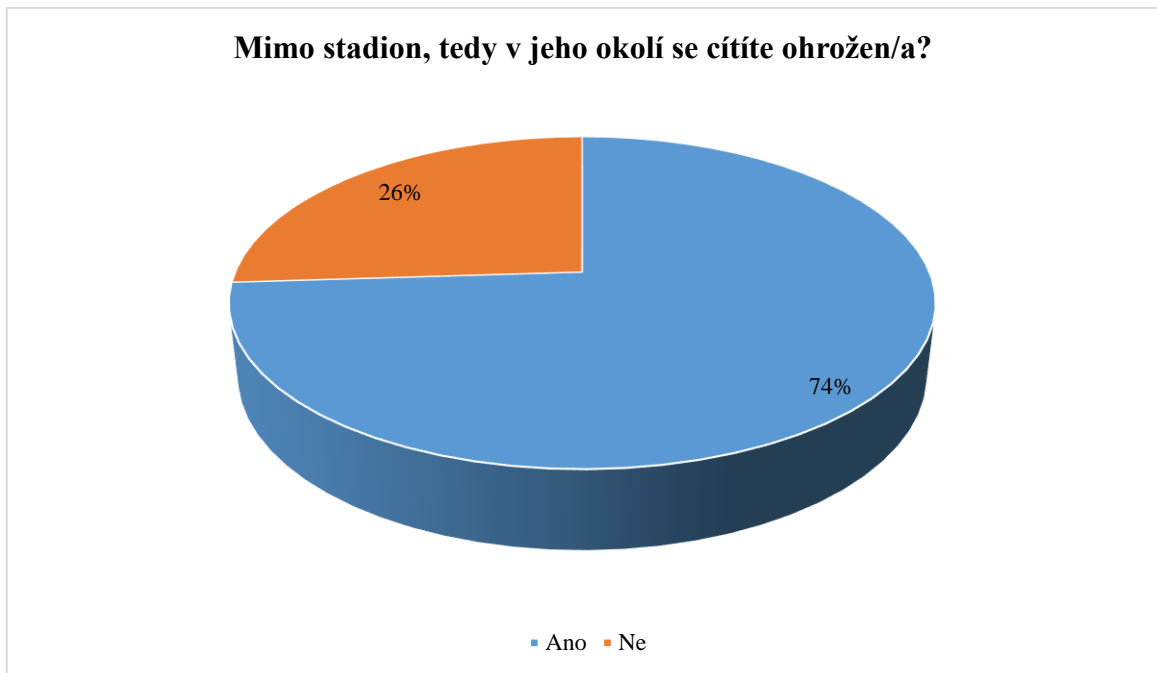
Graf 2 První fotbalový zápas [vlastní]

V poslední otázce první části dotazníku měli respondenti uvést, s kým navštívili svůj první fotbalový zápas. Téměř tři čtvrtiny uvedly, že je na první fotbalové utkání vzali rodiče nebo prarodiče a jedna čtvrtina navštívila fotbalové utkání s přáteli. Zbýlých 7 % respondentů přišlo na svůj první fotbalový zápas samostatně.

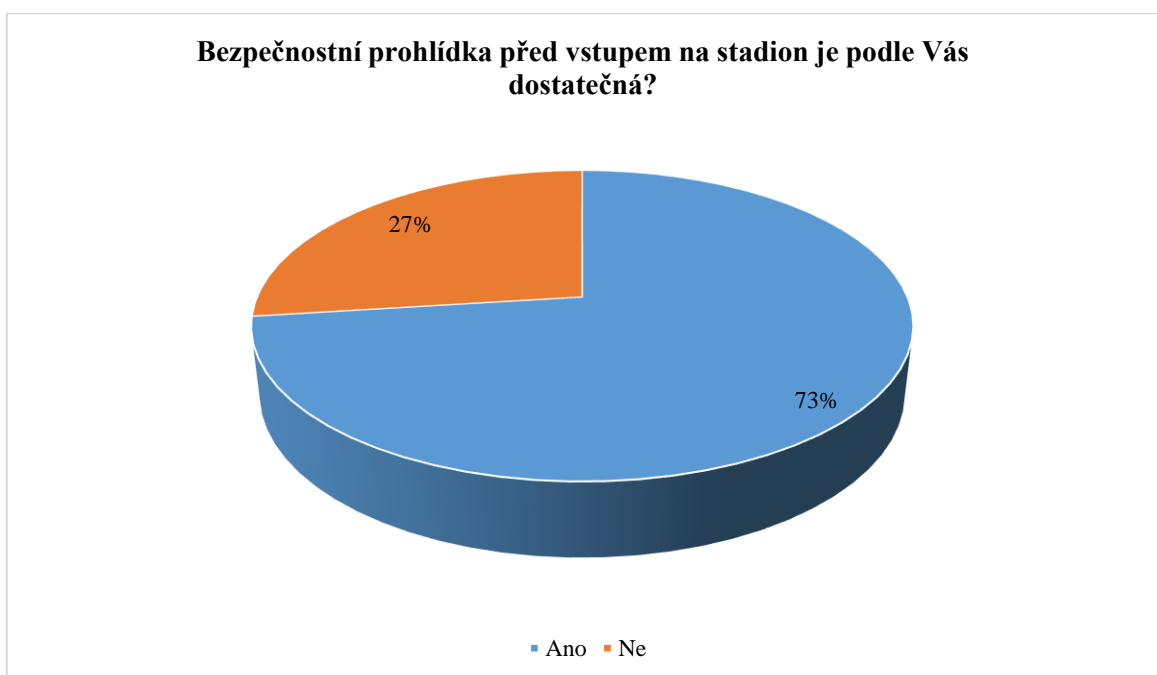
Graf 3 Bezpečnost na stadionech [vlastní]

Na první otázku, která se týkala bezpečnosti na samotném stadionu, odpovědělo rovných 90 % respondentů, že ano, tedy že se na stadionech cítí bezpečně. Zbýlých 10 % uvedlo opačnou odpověď, tedy že ne.

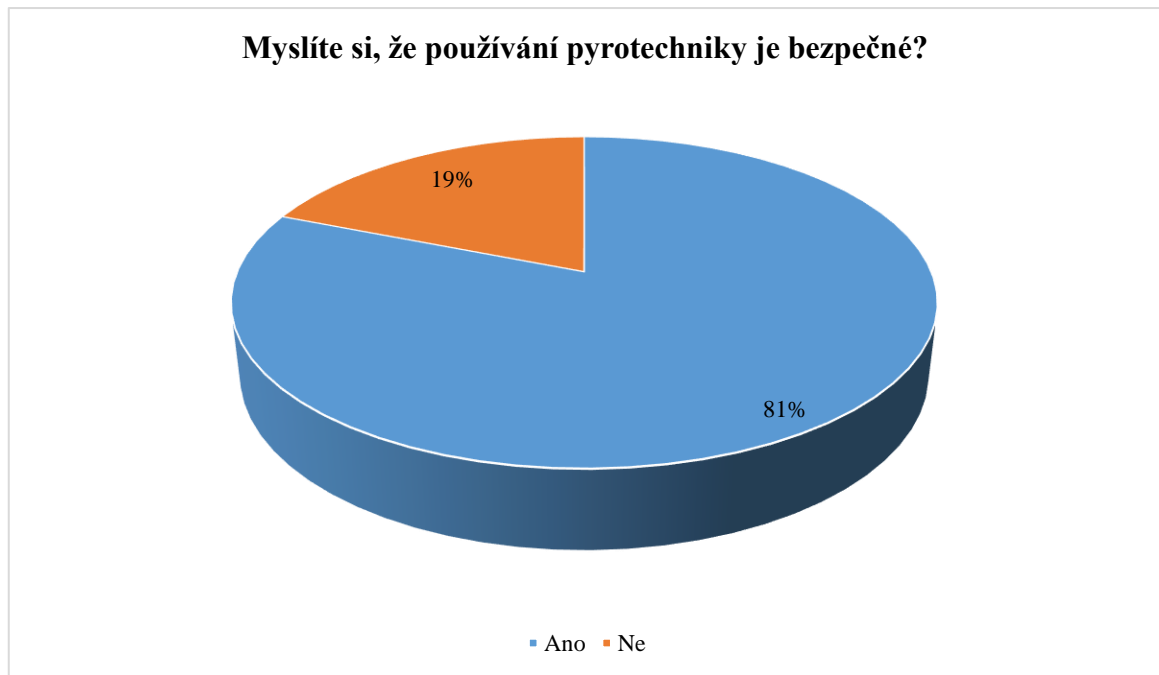
Graf 4 Bezpečnost mimo stadion [vlastní]

Druhá otázka se týkala bezpečnosti mimo stadion, tedy v jeho blízkém okolí. Tady už přece jen odpověď nebyla tak jednoznačná, jako v předešlé otázce. Mimo stadiony se necítilo ohroženo 74 % dotázaných, zbylých 26 % však ano.

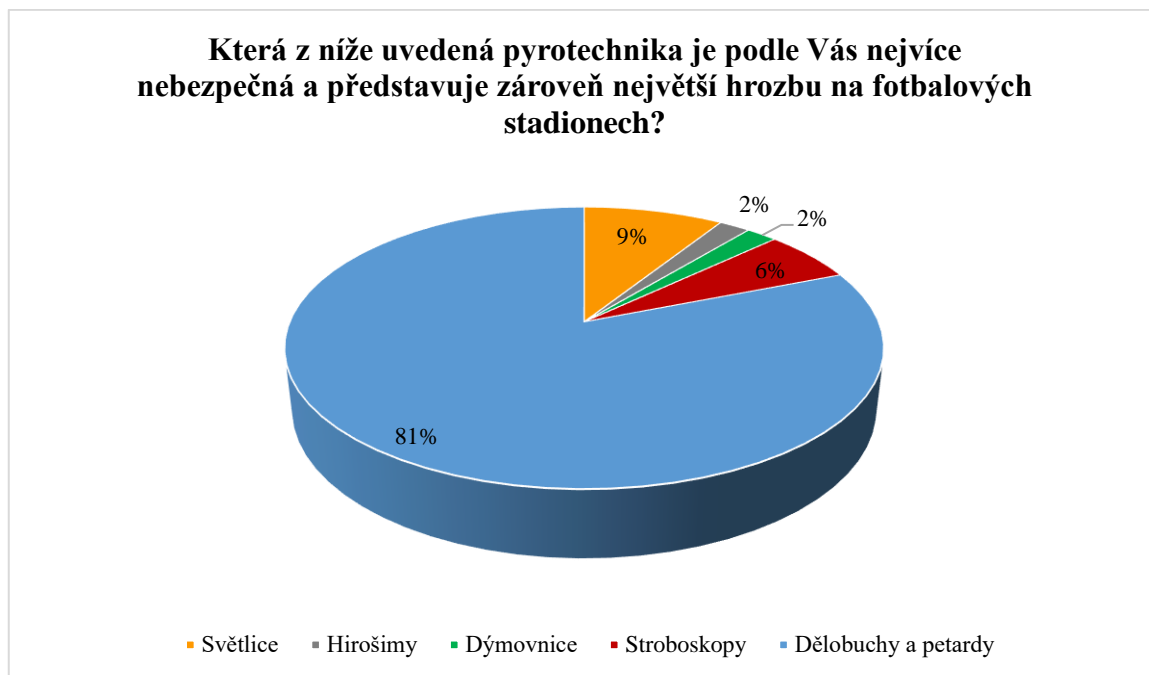
Graf 5 Bezpečnostní prohlídka na stadionech [vlastní]

Třetí otázka byla zaměřena na to, zda je podle respondentů dostatečná bezpečnostní prohlídka před vstupem na fotbalové zápasy. Necelé tři čtvrtiny, 73 % respondentů ji považují za dostatečnou.

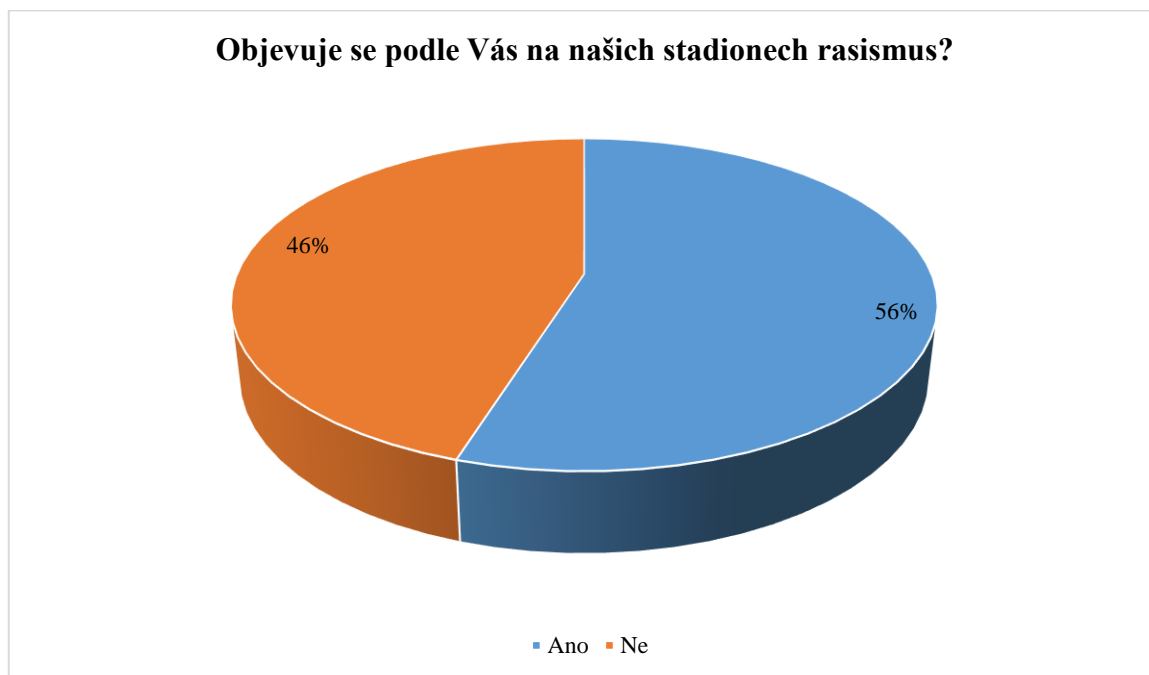
Graf 6 Bezpečnost pyrotechniky [vlastní]

Následující dvě otázky byly zaměřeny na oblast pyrotechniky a dalo se předpokládat, že fanoušci budou její používání považovat za bezpečné. U této otázky 81 % dotázaných odpovědělo, že ano, zbylých 19 % bylo opačného názoru.

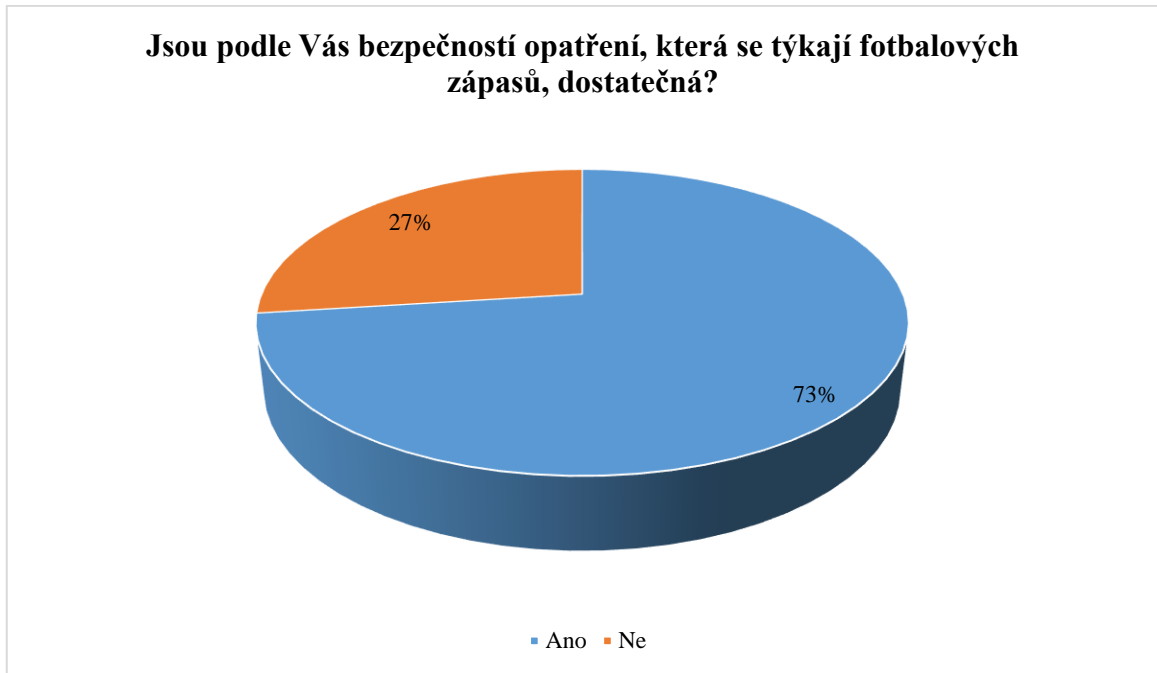
Graf 7 Nejnebezpečnější pyrotechnika [vlastní]

V druhé otázce, která se týkala pyrotechniky, měli dotazovaní vybrat konkrétní pyrotechniku, která je fanoušky používána a představuje v jejich očích největších hrozbu. Jednoznačně za nejvíce nebezpečné, uvedlo více než 81 %, dělobuchy a petardy. Jako druhé nejnebezpečnější uvedli světlice, které jsou zároveň nejpoužívanější pyrotechnikou na našich stadionech.

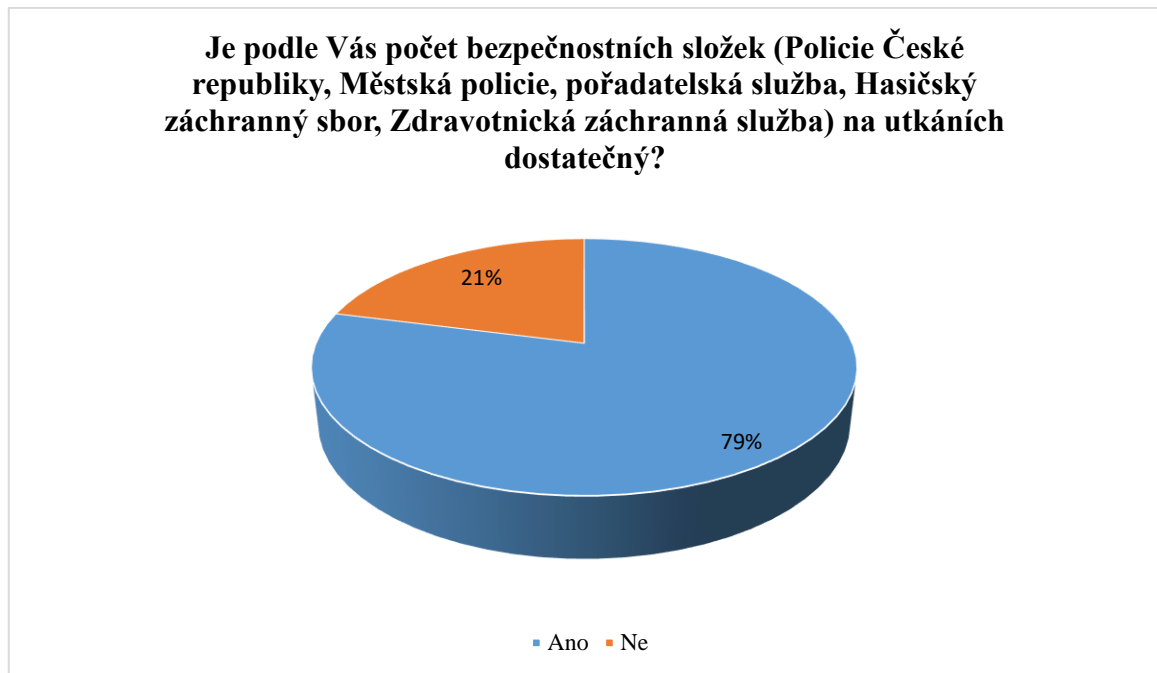
Graf 8 Rasismus na našich stadionech [vlastní]

Na otázku, zda se na našich stadionech vyskytuje rasismus, odpověděla prakticky jedna polovina respondentů ano a druhá, že ne. Proti rasismu se bojuje opravdu těžko a vymýtit ho úplně je nejspíše nemožné. Každopádně u nás, v porovnání třeba s tradičními fotbalovými zeměmi jako je Itálie nebo Anglie, jsme na tom podstatně lépe.

Graf 9 Bezpečnostní opatření při fotbalových zápasech [vlastní]

Předposlední otázka se týkala bezpečnostních opatření a skoro tři čtvrtiny dotázaných, konkrétně tedy 73% uvedlo, že ano. Naopak bezpečnostní opatření se zdály být nedostatečné pro 27% respondentů.

Graf 10 Počet bezpečnostních složek [vlastní]

Poslední otázka se týkala počtu bezpečnostních složek, které zajišťují bezpečnost na stadionech. Na tuto otázku odpovědělo 79 % ano, zbylých 21 % ne. Většina respondentů se tedy shodla na tom, že množství bezpečnostních složek na stadionu je dostatečné.

8.4 Ověření hypotéz

Ze stanových pěti hypotéz se potvrdily čtyři z nich. Hypotézy H1, H2, H4 a H5 byly potvrzeny, hypotéza H3 se nepotvrdila.

H1: *Fanoušci se budou cítit bezpečně na stadionech i mimo ně.* Na otázku, zda se fanoušci cítí bezpečně na fotbalových stadionech, odpovědělo rovných 90 % dotázaných ano, mimo fotbalové stadiony pak 74 % dotázaných uvedlo jako odpověď ano. Drtivá většina fanoušků se tedy cítí na fotbalových stadionech i mimo ně bezpečně.

H2: *Bezpečnostní prohlídku bude většina respondentů považovat za dostatečnou.* Bezpečnostní prohlídku před vstupem na fotbalový stadion považovalo 73 % fanoušků jako dostatečnou, tedy větší část respondentů ji považuje za dostačující.

H4: *Jen nepatrná část fanoušků bude v otázce pyrotechniky na stadionech zastávat názor, že její používání může být nebezpečné. Přibližně jedna pětina, přesněji 19 % fanoušků, uvedlo, že používání pyrotechniky podle jejich názoru není bezpečné.*

H5: *Za největší problém v otázce pyrotechniky budou fanoušci považovat odpalování dělobuchů a petard. Jako nejrizikovější druh pyrotechniky uvedlo 93 % fanoušků dělobuchy a petardy.*

H3: *Fanoušci budou vnímat, že rasismus se na našich stadionech objevuje. Z otázky, která se týkala rasismu, vyplynulo, že 46 % fanoušků vůbec nemá ponětí, že by se rasismus na našich stadionech vyskytoval, tedy necelá polovina dotázaných.*

9 ROZHOVOR

Dotazníkové šetření přineslo spíše obecnější náhled do dané problematiky. Strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami umožnil nahlédnout do povědomí lidí, kteří se ve fotbalovém prostředí pohybují již nějakou řádku let.

9.1 Strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami

Strukturovaný rozhovor se skládá z otevřených otázek, na které jednotliví dotazovaní mají odpovědět. V tomto typu rozhovoru je předem jasně stanovena formulace položených otázek. Za výhodu strukturovaného rozhovoru lze považovat jeho poměrně snadné vyhodnocení, naopak zápornou stránkou tohoto způsobu výzkumu může být nemožnost přirozeně komunikovat v průběhu dotazování. [22]

9.2 Volba dotazovaných

Dotazovaní byli vybráni z řad samotných fanoušků, a to díky jednomu mému známému, který je velkým fanouškem klubu 1. FC Slovácko. Domluveny byly rozhovory se samotnými zástupci z řad fanoušků. Jednotlivými rozhovory měli za úkol získat pohled na danou problematiku od jedinců, kteří jsou v dané problematice zainteresováni. Oslovení lidé z řad fanoušků s rozhovorem souhlasili a zúčastnili se ho postupně zástupci nejrozličnějších fanouškovských skupin. Jednalo se tedy o diváka, fanouška, zástupce ultras a také tzv. support lídra, který má za úkol s megafonem, mikrofonom nebo pomocí svých hlasivek předříkávat jednotlivé pokřiky a chorály, tedy korigovat hlasovou podporu fanoušků, která je nazývána support nebo také doping. Pro vícero úhlů pohledu byla oslovena také zástupkyně ženského pohlaví, tedy fanyнка, a také v neposlední se mi podařilo zprostředkovat rozhovor se zakladatelem dnes již nejlepšího a nejnavštěvovanějšího webu pro fotbalové fanoušky, který nese název supporters.cz.

Před začátkem rozhovoru byly připraveny dané otázky, které byly respondentům položeny. Jednotliví respondenti byli před začátkem rozhovoru seznámeni s tím, že tento rozhovor bude nahráván na záznamové zařízení, konkrétně diktafon. Dále byli informováni, že jejich odpovědi budou použity pouze pro účely této práce. Rozhovory probíhaly před zahájením, v poločasové přestávce a po nedělním utkání 27. kola nejvyšší české soutěže, a to mezi domácím Slováckem a Viktorií Plzeň. Rozhovory probíhaly v tiskovém středisku na stadionu Miroslava Valenty v Uherském Hradišti. Prostředí zde bylo velmi příjemné, bez rušivých vlivů a velký dík patří PR manažer klubu 1. FC Slovácko, Marku Jurákovi, za

zprostředkování těchto podmínek. Všichni dotazovaní byli ochotni odpovědět na všechny otázky. Pokládání otázek jsou tučně zvýrazněny a odpovědi dotazovaných jsou uvedeny kurzívou.

9.3 Jednotlivé rozhovory

9.3.1 Zakladatel webové stránky Supportres

1) Dobrý den, poprosím Vás o krátké představení, a jak dlouho navštěvujete fotbalová utkání na tuzemských stadionech?

„Jako zakladatel serveru www.supporters.cz navštěvuji různé zápasy fotbalu a hokeje od roku 2010.“

2) Jak se díváte na bezpečnost na stadionech?

„Bezpečnost na stadionech v naší zemi je na vysoké úrovni a incidentů je naprosté minimum. Když už se však něco náhodou stane, tak to díky mediálnímu pojetí vypadá, že jít na stadion je něco rizikového.“

3) Jak naopak vnímáte bezpečnost mimo fotbalové stadiony?

„To je víceméně podobné. Může se stát, že budete ve špatný čas na špatném místě. To se ale může stát i cestou z divadla.“

4) Jaký máte názor na chuligánské bitky? Vyjádřete se prosím Vás k domluveným bitkám, i náhodným střetům.

„Jedná se o aktivitu, která je spojená s fotbalem již desítky let. V dnešní době je svět hooligans mnohem lépe organizovaný a náhodných střetů je víceméně minimum. Většinou se skupiny chuligánů domlouvají na střetech mimo města. Pro mě je paradox, že tomu policie věnuje tolik času a snaží se tyto bitky na loukách řešit. Někde za městem se potkají dvě skupiny lidí, které si jednoduše řečenou chtějí dát přes hubu. Nikoho tím neohrožují, a každý zúčastněný jde do akce s tím, že může dostat lidově řečeno po hubě. Nikdo nikoho nenutí, aby tam šel, je to volnočasová aktivita a obyčejné diváky fotbalových zápasů nemohlo potkat nic lepšího, než to, že se tyto aktivity přesunuly mimo stadiony a dokonce mimo ulice. Když někdy vidím při hokejovém zápase bitku na ledě a jásající ochozy, tak se ptám, v čem je to vlastně jiné.“

5) Jaký je Váš postoj k pyrotechnice a myslíte si, že její používání je bezpečné?

„K pyrotechnice se stavím s respektem. Jako aktivní fanoušek jsem osobně pyrotechniku neodpaloval, a když byla v sektoru fanoušků organizovaně odpalována, tak jsem odcházel do bezpečné vzdálenosti. Nicméně organizovaná pyrotechnika, které má hlavu a patu je něco úžasného. Odfotil jsem desítky, zápasů, ve kterých byla použita pyrotechnika, a mnohdy to bylo to nejlepší, co dané utkání nabídlo. Co se týče bezpečnosti, tak jsem četl studii, že bezpečné odpalování pyrotechniky neexistuje s tím, že se vždycky může něco stát. Já s touto logikou nesouhlasím, protože to bychom museli říct, že neexistuje ani bezpečné létání, respektive jakékoliv cestování, protože vždycky se může něco stát. Z mého pohledu je možné eliminovat rizika na naprosté minimum a často se to v sektorech aktivních fanoušků děje. Pyrotechnika je odpalována v 99% případech v sektorech aktivních fanoušků, kam chodí skupina lidí, která ví, že se v tom sektoru fandí, vytahuje choreo a odpaluje pyrotechnika.“

6) Přibližně před měsícem, při utkání Sparty s Plzní byla pyrotechnickou zraněna mladá žena. Jaký na to máte názor?

„Jednoznačné selhání jedince, který za své chování musí nést zodpovědnost. Na druhou stranu nemohou za to nést odpovědnost všichni ti, kteří pyrotechniku odpalují zodpovědně. Pyrotechnika musí být vždy odpalována s rozumem, a to v tomto případě neplatilo. Pyrotechnika má atmosféru na stadionu dokreslovat, a ne ohrožovat ostatní diváky.“

7) Často je formou nejruznějších médií rozebíráno, že "rodiny s dětmi" se bojí na fotbalová utkání, a proto je údajně nenavštěvují. Jaký na to máte názor, myslíte si, že fotbalové stadiony u nás "rodiny s dětmi" nenavštěvují a případná návštěva pro ně není příliš vhodná, případně nebezpečná?

„To je ta nejlacinější výmluva. Rodiny s dětmi se stávají rukojmím, ale rozhodně ne v rukou aktivních fanoušků, ale jen medií a možná i LFA respektive FAČR. Někdy se domnívám, že je to taková obrana, aby se dalo na někoho svádět, že prostě lidi v Česku na kopanou nechodí. Vždycky se ptám, proč tedy zápas mezi Duklou Praha a Příbramí hojně nenavštěvují rodiny s dětmi, když oba týmy nemají v podstatě žádné aktivní fanoušky. Přitom na tyto zápasy chodí sotva několik stovek diváků. A naopak, proč jsou tolik navštěvovaná riziková utkání, když mnohdy ani nejde o týmy, které hrají na špici ligy.“

8) Jsou podle Vás na stadionech dostatečně odděleny jednotlivé fanouškovské tábory?

„V současné době víceméně ano, i když jsem navštívil zápasy, které z tohoto hlediska byly naprosto podceněné. Pamatuji si na souboj Slovanu Bratislava se Spartou Praha. Již před zápasem při pohledu na sektor hostí jsem si říkal, že zabezpečení toho sektoru je naprosto nedostačující, což se v zápase projevilo a media mohla psát o řádění fanoušků. Při rozboru toho incidentu bylo patrné, že celé se to odehrálo v režii jednotlivců, kteří se vydali směrem k domácímu sektoru. Oddělení sektoru hostí od zbytku stadionu bylo doslova komické a v oddělené zóně nebyli žádní schopní pořadatelé, kteří by byly schopní incidentu zabránit. Tam stačilo opravdu málo a o žádném incidentu bychom nikdy neslyšeli. Lepší plot a natažená plachta mezi sektorem hostí a zbytku stadionu, která by ztěžovala pohyb, a žádný problém by nikdy nenastal. Podobný incident se odehrál před časem na Bazalech, když v Ostravě hrála Sparta. Sektory nebyly takřka nijak odděleny a Chachaři mohli přes celý stadion přejít k sektoru hostí. Při studování video záznamů bylo zajímavé sledovat, že drtivá většina diváků zůstala na svých místech včetně rodin s dětmi. Úprk vyvolal až naprosto chaotický zásah policie, která použila rozbušky P2 na již prchající příznivce Baníku, kteří se vraceli do svého sektoru. Několik rozbušek letělo i mezi diváky, kteří seděli na tribunách. Až to vyvolalo opravdový zmatek a následně veřejnoprávní televize přinesla záběry plačících dětí. Vše bohužel bylo účelově sestříhané tak, že to vypadalo, že lidi prchají před fanoušky, a ne před nesmyslným zásahem policie. Nicméně to nemění nic na tom, že selhala v první řadě pořadatelská služba, která nezajistila dostatečné oddělení sektorů.“

9) Myslíte si, že bezpečnostní prohlídka pořadatelskou službou před vpuštěním na fotbalové utkání je dostatečná?

„Vzhledem k počtu diváků, kteří jsou během hodiny na stadion vpuštěni, je velmi složité udělat prohlídku důkladně tak, aby nebyla narušená plynulá průchodnost, a jen těžko lidi donutíte k tomu, aby dorazili na zápas třeba s více jak dvouhodinovým předstihem.“

10) Je počet policistů na fotbalových utkáních dostatečný?

„To asi ano, i když někdy mám pocit, že svou přítomností a jednáním situaci mnohdy spíše zhorší.“

11) Objevuje se podle Vás na našich stadionech rasismus?

„V minimální míře ano, ale v drtivé většině je to falešný rasismus, který se projevuje v důsledku hněvu, kdy třeba hráč černé pleti simuluje, tak se najednou vynoří bučení, přitom třeba hráč černé pleti hraje i v týmu dotyčných fanoušků a na něho žádné narážky neslyšíme. Pokud je někdo rasista, tak se bude nesnášenlivě projevovat na hráče černé pleti celé utkání a bez ohledu na to, jestli je to hráč jeho týmu či soupeře. Ostatní projevy jsou falešným rasismem, ale i to stačí k tomu, aby se o tom psalo a přecitlivě se to řešilo.“

12) Můžete porovnat bezpečnost na stadionech a v jejich okolí dnes a před deseti lety

„Na první pohled mi to přijde podobné. I když je fakt, že s modernizací stadionů se rozhodně zvýšila i jejich bezpečnost. I pořadatelská služba má větší kvalitu, ale pořád se domnívám, že na některých stadionech je to stále nejslabším článkem s řadou pochybných jedinců, kteří nejsou dostatečně proškolení a psychicky odolní, aby dokázali řešit vypjaté situace, a naopak jsem mnohokrát zažil, že to byla právě pořadatelská služba, která svým chováním vyprovokovala incident, který vůbec nemusel být.“

9.3.2 Support leader Mirek

1) Dobrý den, poprosím Vás o krátké představení, a jak dlouho navštěvujete fotbalová utkání na tuzemských stadionech?

„Jmenuji se Mirek, pracuji na pozici obchodního manažera ve strojírenství, je mi 33 let a na fotbal chodím od mala. Nevím kolik mi bylo, když mě vzal, tehdy ještě dědeček, na fotbal do Uherského Hradiště na tehdejší Slováckou Slavii. Aktuálně asi 12 let, nepíšu si deníček, přesně si to nepamatuji, jsem lidrem kotle na Slovácku.“

2) Jak se díváte na bezpečnost na stadionech?

„Nevidím v bezpečnosti sebemenší problém. Daleko nebezpečnější mi připadají lidé z bezpečnostní služby, než samotní fanoušci.“

3) Jak naopak vnímáte bezpečnost mimo fotbalové stadiony?

„Když se člověk umí chovat, a ví, jak se má mimo stadion pohybovat, tak problém nevidím. Co se týče rodin s dětmi, tam je nebezpečnost absolutně na bodě nula. Lidem se prakticky nemá co stát. Je to samozřejmě celkově stadion od stadionu jiné, například v Ostravě je to jiné než třeba v Uherském Hradišti. Avšak jak říkám, pokud člověk problém nevyhledává, tak se do něj prakticky nedostane.“

4) Jaký máte názor na chuligánské bitky? Vyjádřete se prosím Vás k domluveným bitkám, i náhodným střetům.

„U nás na dědině se od mala hlídala májka nebo na hodech právo. Jezdili k nám ohájci z jiných sousedních dědin a snažili se nám májku nebo hodové právo ukrást, padlo při tom vždy i pár facek. Je to folklor. Stejně tak vnímám například i krádež klubové vlajky a podobně. Domluvené střety v dnešní době jsou již téměř profesionálně domluvené střety, takže s tím problémem nemám. Pokud se chce někdo dobrovolně pobít, ať tak klidně učiní na své vlastní riziko.“

5) Jaký je Váš postoj k pyrotechnice a myslíte si, že její používání je bezpečné?

„Pyrotechnika v rukou blbce je totéž jako zbraň. V případě normálně smýšlejících lidí je pyrotechnika absolutně v pořádku. Líbí se mi světlice, stroboskopy a vše co krásně voní a svítí. Nejsem přítelem dělobuchů, nevidím v nich žádný efekt, mimo obrovské rány.“

6) Přibližně před měsícem, při utkání Sparty s Plzní byla pyrotechnickou zraněna mladá žena. Jaký na to máte názor?

„Za tohle má pykat jedinec a nikoliv celek. Je to stejné, jako by kvůli řidiči, co naboural pod vlivem alkoholu, měl trpět celý národ a zakážeme prodej a užívání alkoholu. Prostě nejsem zastáncem kolektivních vin. Samozřejmě tohle, co se stalo na v Plzeňském kotli na Spartě, odsuzuji.“

7) Často je formou nejrůznějších médií rozebíráno, že "rodiny s dětmi" se bojí na fotbalová utkání, a proto je údajně nenavštěvují. Jaký na to máte názor, myslíte si, že fotbalové stadiony u nás "rodiny s dětmi" nenavštěvují a případná návštěva pro ně není příliš vhodná, případně nebezpečná?

„Kdo chce, na fotbal chodí a nevymýšlí si důvody, proč nejít. Je to fráze médií. Absolutně nesouhlasím. Já své děti vezmu i do kotle. Kluci byli poprvé ve 4 letech a rozhodně jsem se nebál, že by se jim mělo něco stát.“

8) Jsou podle Vás na stadionech dostatečně odděleny jednotlivé fanouškovské tábory?

„Ploty vytvářejí hranice. Klece jsou pro zvířata. Já bych ploty, které oddělují jednotlivé sektory, zrušil. Ale na Váš dotaz, ano, jsou dostatečně odděleny.“

9) Myslíte si, že bezpečnostní prohlídka pořadatelskou službou před vpuštěním na fotbalové utkání je dostatečná?

„Samozřejmě, že ano. A pokud někdo něco chce pronést, tak si způsob vždy najde.“

10) Je počet policistů na fotbalových utkáních dostatečný?

„Řekl bych, že jich je mnohdy mnohem více, než je jich potřeba. Avšak tohle je tenká hranice spekulací. Jednoho dne jich bude méně a bude problém na světě.“

11) Objevuje se podle Vás na našich stadionech rasismus?

„Ano objevuje. Stadion je odraz společnosti.“

12) Můžete porovnat bezpečnost na stadionech a v jejich okolí dnes a před deseti lety?

„Nepřipadá mi, že by se za těch deset let něco změnilo ať už směrem jedním nebo druhým. Já se na fotbale cítím bezpečně.“

9.3.3 Fanyнка Barbora

1) Dobrý den, poprosím Vás o krátké představení, a jak dlouho navštěvujete fotbalová utkání na tuzemských stadionech?

„Dobrý den, jmenuji se Barbora fotbalová utkání první a druhé ligy navštěvuji pravidelně od roku 2003, tedy od 16 let.“

2) Jak se díváte na bezpečnost na stadionech?

„České fotbalové stadiony 1. a 2. ligy mi přijdou bezpečné. Vycházím z osobních zkušeností, kdy jsem osobně navštívila stadiony Slovácka, Zlína, Brna, Olomouce, Ostravy, Opavy, Mladé Boleslavi, Příbrami, Českých Budějovic, Plzně, Sparty Praha, Slavie Praha, Bohemians Praha, Dukly Praha, Teplic, Ústí nad Labem, Jablonce, Karviné, Jihlavy, Hradce Králové nebo Baníku Sokolov. Nižší bezpečnost jsem vnímala na vybraných utkáních druhé ligy, kde některé týmy nebyly připraveny na vysoký nápor fanoušků například, když Slovácko hrálo ve druhé lize a více než 120 fanoušků Slovácka dorazilo do Čáslavi, kde nebyl řádný sektor hostí, to samé v Sokolově. Stejně poznatky mají fanoušci Baníku Ostrava se stadiony ve druhé lize, například v Pardubicích, Třinci a podobně.“

3) Jak naopak vnímáte bezpečnost mimo fotbalové stadiony?

„Mimo stadiony se cítím převážně bezpečně. Nižší bezpečnost vnímám pouze u určitých zápasů, kde prostor před stadionem není určen pro desítky až stovky hostujících fanoušků,

například v Karviné mají hosté přístup do sektoru přímo vedle domácích a může tak docházet ke zbytečným konfliktům. Stejná situace nastává na stadionu Zlína.“

4) Jaký máte názor na chuligánské bitky? Vyjádřete se prosím Vás k domluveným bitkám, i náhodným střetům.

„Toto téma se mě osobně příliš nedotýká. S domluvenými chuligánskými bitkami nemám zkušenost, ale pokud střet probíhá za jasně daných pravidel bez ohrožení náhodných kolemjdoucích, nemám s tím problém. To samé platí pro náhodné střety, nesmí být do sporu zapojeni i lidé, kteří o střet nemají zájem.“

5) Jaký je Váš postoj k pyrotechnice a myslíte si, že její používání je bezpečné?

„Myslím si, že používání určitého druhu pyrotechniky je bezpečné, například stroboskopy, race a můj názor na tento druh pyrotechniky na stadionech je kladný. Negativně se stavím k dělobuchům, které nemají žádný efekt a mohou napáchat hodně škody.“

6) Přibližně před měsícem, při utkání Sparty s Plzní byla pyrotechnickou zraněna mladá žena. Jaký na to máte názor?

„Zranění fanynky mě velmi mrzí a tento incident byl odsouzen také aktivními fanoušky mnoha táborů, kteří se jinak staví k pyrotechnice kladně. Pyrotechnika má sloužit jako vizuální doplněk k choreografiím a ke tvorbě atmosféry, ale ne jako zbraň.“

7) Často je formou nejrůznějších médií rozebíráno, že "rodiny s dětmi" se bojí na fotbalová utkání, a proto je údajně nenavštěvují. Jaký na to máte názor, myslíte si, že fotbalové stadiony u nás "rodiny s dětmi" nenavštěvují a případná návštěva pro ně není příliš vhodná, případně nebezpečná?

„Osobně si myslím, že se jedná o výmluvu rodičů a že návštěva rodin s dětmi je v České republice zcela bezpečná. Kdyby byla pravda, že rodiny s dětmi nechodí na stadiony z důvodu bezpečnosti, muselo by se to na stadionech Dukly nebo Jablonce rodinnými skupinkami jen hemžit. Myslím si, že média ráda vytváří negativní obraz aktivních fanoušků, přičemž naprosto běžně zaměňují pojmy jako ultras nebo chuligán. Média také ráda jako vzor uvádí Anglii, přičemž zcela opomíjí zmínit, že v okolí stadionu je při zápasech Premier League mnohem více konfliktů a násilností než na zápasech české ligy.“

8) Jsou podle Vás na stadionech dostatečně odděleny jednotlivé fanouškovské tábory?

„Ano. Na většině českých stadionů v převážné většině zápasů není s oddělením fanoušků žádný problém. Pokud se očekává návštěva vyššího počtu hostujících fanoušků, například

Baník Ostrava nebo Slavia Praha, nebo při zápasech derby, pak obvykle pořadatel jeden sektor vedle hostů nechává zcela uzavřený, aby byla zaručena bezpečnost.“

9) Myslíte si, že bezpečnostní prohlídka pořadatelskou službou před vpuštěním na fotbalové utkání je dostatečná?

„Ano, obvykle se jedná o kontrolu těla osaháním a prohlédnutí tašky či kabelky, což mi připadá dostatečné.“

10) Je počet policistů na fotbalových utkáních dostatečný?

„Osobně považuji počty policistů na zápasech za zbytečně vysoké. Na domácích utkáních Slovácka není výjimkou zahlédnout před zápasem pět dodávek policistů, dvě policejní auta a dva policisty na koních, a to i přestože se jedná o zápas se soupeřem, jakým je např. Jablonec, tedy očekává se příjezd maximálně dvou desítek hostujících fanoušků. Často tak police pouze dělá dojem, že si „nahání body“ u veřejnosti. Výjimkou není ani provokace ze strany policie.“

11) Objevuje se podle Vás na našich stadionech rasismus?

„Zřídka. Některé skupiny radikálních fanoušků sem tam „zabučí“ na hráče tmavší pleti, ale jedná se většinou pouze o pár lidí a jedno dvě zabučení za zápas. Osobně mi to vadí, ale nevnímám to jako problém, kterému je potřeba se hlouběji věnovat, jelikož nemá příliš četný výskyt.“

12) Můžete porovnat bezpečnost na stadionech a v jejich okolí dnes a před deseti lety?

„Myslím si, že dnes je bezpečnost na stadionech na vysoké úrovni, téměř nedochází ke střetům mezi hostujícími a domácími fanoušky. Pokud se něco semele, jedná se o ojedinělé výskyty. Před deseti lety byly na stadionech určitě mírnější kontroly a okolí stadionu nebylo tak pečlivě hlídáno a monitorováno.“

9.3.4 Fanoušek Pavel

1) Dobrý den, poprosím Vás o krátké představení, a jak dlouho navštěvujete fotbalová utkání na tuzemských stadionech?

„Dobrý den, jmenuji se Pavel, je mi 27 let a na fotbal chodím pravidelně již 20 let.“

2) Jak se díváte na bezpečnost na stadionech?

„Podle mě je na stadionech bezpečno, hlavně v dnešní době, kdy stadiony jsou spíše moderní arény. Navíc i opatření v dnešní době jsou velice přísná.“

3) Jak naopak vnímáte bezpečnost mimo fotbalové stadiony?

„Bezpečnost mimo stadion je si myslím normální. Myslím, že větší pravděpodobnost, že vás někdo napadne je někde o víkendu, na diskotéce než před nebo po fotbalovém utkání.“

4) Jaký máte názor na chuligánské bitky? Vyjádřete se prosím Vás k domluveným bitkám, i náhodným střetům.

„Pokud se domluví lidi, chuligáni a všichni se chtějí rvát, tak mi to nevadí. Pokud s náhodnými střety souvisí i ničení hospod či napadání normálních fanoušků, tak to odsuzuji.“

5) Jaký je Váš postoj k pyrotechnice a myslíte si, že její používání je bezpečné?

„Pyrotechnika se mi osobně líbí a je-li rozumně používána, tak je i bezpečná. Samotné dělobuchy bych naopak zakázal.“

6) Přibližně před měsícem, při utkání Sparty s Plzní byla pyrotechnickou zraněna mladá žena. Jaký na to máte názor?

„Smutná zpráva. Tohle k fotbalu nepatří.“

7) Často je formou nejrůznějších médií rozebíráno, že "rodiny s dětmi" se bojí na fotbalová utkání, a proto je údajně nenavštěvují. Jaký na to máte názor, myslíte si, že fotbalové stadiony u nás "rodiny s dětmi" nenavštěvují a případná návštěva pro ně není příliš vhodná, případně nebezpečná?

„Rodiny s dětmi na fotbal chodí, proč jich není víc, podle mě není otázka bezpečnosti, ale jiných faktorů jako jsou atraktivita soutěže, počasí, cena či dostupnost.“

8) Jsou podle Vás na stadionech dostatečně odděleny jednotlivé fanouškovské tábory?

„Ano.“

9) Myslíte si, že bezpečnostní prohlídka pořadatelskou službou před vpuštěním na fotbalové utkání je dostatečná?

„Ano.“

10) Je počet policistů na fotbalových utkáních dostatečný?

„Ano, dokonce bych řekl, že v některých případech i nadbytečný.“

11) Objevuje se podle Vás na našich stadionech rasismus?

„To si nemyslím, a pokud ano, tak opravdu minimálně.“

12) Můžete porovnat bezpečnost na stadionech a v jejich okolí dnes a před deseti lety?

„Bezpečnost pokročila obrovsky dopředu. Jsou zde kamerové systémy, přísnější bezpečnostní prohlídky, více policistů i přísnější tresty.“

9.3.5 Fanoušek Lukáš

1) Dobrý den, poprosím Vás o krátké představení, a jak dlouho navštěvujete fotbalová utkání na tuzemských stadionech?

„Dobrý den, mé jméno je Lukáš, na fotbal chodím prakticky od mala, kdy jsem sám začal v sedmi letech hrát fotbal za Slováckou Slávii Uherské Hradiště. Aktivním fanouškem jsem od svých patnácti let, dnes je mi třicet a jsem aktivním členem Ultras skupiny Slovácka.“

2) Jak se díváte na bezpečnost na stadionech?

„Bezpečnost na stadionech se podle mne odvíjí od toho, zda jde o rizikové zápasy či nikoliv. Na většinu zápasů se nic zvláštního a divokého neděje. U rizikových utkání to už bývá trochu horší, předem se dá očekávat ne zrovna klidný fotbalový den. Co se týče organizace, jsem objektivní. Přesto, že se mi často zdají praktiky bezpečnostních služeb i policie hodně amatérské a někdy za hranou, musím přiznat, že i chování některých fanoušků určitě bývá nepříjemné.“

3) Jak naopak vnímáte bezpečnost mimo fotbalové stadiony?

„Bezpečnost mimo fotbalové stadiony už vnímám trochu vážněji. Pohyb kolem stadionů v dny zápasů za nepřítomnosti policie je určitě nebezpečný a člověk musí být opatrný. Bohužel často dochází ke střetům, kdy se fanoušci potkávají ve stejný den zápasu např. na benzínkách a odpočívadlech cestou za svým oblíbeným klubem a ani proti sobě nehrají, tohle už mi přijde hodně za hranou.“

4) Jaký máte názor na chuligánské bitky? Vyjádřete se prosím Vás k domluveným bitkám, i náhodným střetům.

„S chuligánskými bitkami souhlasím, pokud se odehrávají mimo centra měst a podobně, nejsou v ohrožení jiní lidé než zúčastnění a jsou dodržována určitá pravidla. Určitě tyto situace nepatří na ulici a už vůbec ne na stadiony. Náhodná bitka už je něco jiného, často mají tyto střety následky vážnějšího charakteru.“

5) Jaký je Váš postoj k pyrotechnice a myslíte si, že její používání je bezpečné?

„Pyrotechnika k fotbalu určitě patří. Pokud je dobře organizované tak má svoje kouzlo a patriční efekt. Bohužel do té doby, než kouř z pyrotechniky zahalí stadion a je přerušen zápas nebo je na trávník či jinam vhozen dělobuch a následují pokuty. Co se týče dělobuchů, tak ty odsuzuji, je to naprosto zbytečná věc, efekt nula, zbytečnost. Tudiž bezpečná je pyrotechnika jen do jisté míry. Díky některým jedincům nebude podle mne pyrotechnika nikdy akceptovatelné a vždy to bude boj. Pro fanoušky je to věčné téma.“

6) Přibližně před měsícem, při utkání Sparty s Plzní byla pyrotechnickou zraněna mladá žena. Jaký na to máte názor?

„Naprosto neakceptovatelná situace, nepochopitelné. Tohle ale nemá nic společného s organizovanou pyrotechnikou. Tyto situace jsou téměř vždy dílem jednotlivců. Dá se říct, že se najdou v každém táboře. Bohužel s tím fanoušci nemůžou nic dělat. Nikdo není za nikoho na stadionu zodpovědný, nedá se předpovídat, kdy a kdo něco špatného provede.“

7) Často je formou nejrůznějších médií rozebíráno, že "rodiny s dětmi" se bojí na fotbalová utkání, a proto je údajně nenavštěvují. Jaký na to máte názor, myslíte si, že fotbalové stadiony u nás "rodiny s dětmi" nenavštěvují a případná návštěva pro ně není příliš vhodná, případně nebezpečná?

„Rodiny na fotbal určitě patří, ale zase se budu opakovat. Nebezpečné asi vždy budou ta riziková utkání. Bohužel vznikají situace, které normálního fanouška a rodinu odradí jít na fotbal.“

8) Jsou podle Vás na stadionech dostatečně odděleny jednotlivé fanouškovské tábory?

„Za mne jsou dnes fanouškovské sektory na stadionech určitě dostatečně odděleny. Asi před deseti lety jsem se ale setkal se situací, kdy na nás v Opavě naběhli fanoušci Opavy přes zábradlí, které určitě sektor bezpečně neoddělovalo.“

9) Myslíte si, že bezpečnostní prohlídka pořadatelskou službou před vpuštěním na fotbalové utkání je dostatečná?

„Pokud jde o riziková utkání nebo utkání, kde se očekává větší počet fanoušků tak jsou kontroly často nedostatečné a nejsou vždy stoprocentní. Jednoduše řečeno, pokud jsou organizátoři pod tlakem fanoušků, nejsou kontroly tak důkladné, a naopak mám zkušenost, že pokud na to mají pořadatelé čas, tak jsou prohlídky důkladnější. Fanoušci si ale vždy najdou nějakou skulinku, jak například pyrotechniku pronést.“

10) Je počet policistů na fotbalových utkáních dostatečný?

„Z mého pohledu bývá počet policistů dostatečný. Nijak přesně nevidím do čísel, ale za mne je vždy dostatečný, někdy možná nadbytečný.“

11) Objevuje se podle Vás na našich stadionech rasismus?

„Rasismus na stadionech bohužel ano. Zase je to převážně dílem jednotlivců. Více si toho všímám na utkáních v rámci Evropy.“

12) Můžete porovnat bezpečnost na stadionech a v jejich okolí dnes a před deseti lety?

„Nevnímám žádný zásadní rozdíl. Dnes jsou možná lepší opatření, co se týče kamerových systémů, které umí dobře rozpoznat tváře i na větší vzdálenosti. To je asi vše.“

9.3.6 Fanoušek Jirka**1) Dobrý den, poprosím Vás o krátké představení, a jak dlouho navštěvujete fotbalová utkání na tuzemských stadionech?**

„Dobrý den, jmenuji se Jirka, táhne mi na třicet. Na fotbal mě přivedl táta, když mi bylo asi deset let, ale už tehdy jsem měl raději dění v hledišti než to, co se udávalo na hřišti.“

2) Jak se díváte na bezpečnost na stadionech?

„Na stadionech je podle mě bezpečno, dneska už jsou všude kamery a doba je taková, že už si nikdo nemůže nic moc dovolit.“

3) Jak naopak vnímáte bezpečnost mimo fotbalové stadiony?

„V okolí stadionu je bezpečno, někde dál od něj to může být horší, ale pokud člověk ví, jak se chovat, neměl by mít problém.“

4) Jaký máte názor na chuligánské bitky? Vyjádřete se prosím Vás k domluveným bitkám, i náhodným střetům.

„Chuligánské bitky mi nevadí, pokud se odehrávají na odlehlých místech. Náhodné střety už prakticky vymizely, a pokud k nim dojde, tak by do nich neměli být zahrnuti lidé, kteří o ně nemají zájem.“

5) Jaký je Váš postoj k pyrotechnice a myslíte si, že její používání je bezpečné?

„Pyrotechnika k fotbalu bezesporu patří, dotváří tu správnou fotbalovou atmosféru.“

6) Přibližně před měsícem, při utkání Sparty s Plzní byla pyrotechnickou zraněna mladá žena. Jaký na to máte názor?

„Jednoznačně to odsuzuji, ale faktem je, že jen těžko se dá zabránit takovým excesům.“

7) Často je formou nejrůznějších médií rozebíráno, že "rodiny s dětmi" se bojí na fotbalová utkání, a proto je údajně nenavštěvují. Jaký na to máte názor, myslíte si, že fotbalové stadiony u nás "rodiny s dětmi" nenavštěvují a případná návštěva pro ně není příliš vhodná, případně nebezpečná?

„Tohle tvrzení je totální nesmysl, protože rodiny s dětmi na fotbal chodí. A ty starší klidně bez doprovodu rodičů.“

8) Jsou podle Vás na stadionech dostatečně odděleny jednotlivé fanouškovské tábory?

„Ano, ale problémem mohou být fanoušci hostů, kteří chodí mezi domácí a provokují, třeba pod vlivem alkoholu.“

9) Myslíte si, že bezpečnostní prohlídka pořadatelskou službou před vpuštěním na fotbalové utkání je dostatečná?

„Prohlídka je v rámci možností a s ohledem na čas dostatečná. Pokud chce někdo něco pronést, jen těžko tomu zabránit.“

10) Je počet policistů na fotbalových utkáních dostatečný?

„Myslím si, že ano.“

11) Objevuje se podle Vás na našich stadionech rasismus?

„Ano, sice minimálně, ale objevuje.“

12) Můžete porovnat bezpečnost na stadionech a v jejich okolí dnes a před deseti lety?

„Řekl bych, že se to hodně zlepšilo.“

9.4 Vyhodnocení rozhovorů

Výsledky rozhovorů v této praktické části bakalářské práce mají významnou roli. Je důležité, že zde máme názory v podobě odpovědí od lidí, tedy fanoušků, kteří naše stadiony pravidelně navštěvují. Všichni dotazovaní nejenom podle svých slov pravidelně navštěvují fotbalová utkání a prakticky všichni více než deset let, takže mají dostatek zkušeností s danou problematikou. V otázce, jaký mají respondenti pohled na bezpečnost na stadionech, byla odpověď u všech stejná. Jednoznačně se všichni shodli na tom, že fotbalové stadiony jsou bezpečným místem. Další otázka byla zaměřená na bezpečnost mimo fotbalové stadiony, tedy na jejich okolí a tady se také poměrně jednoznačně dotázaní shodli na to, že nebezpečí opět nehrozí. Co se týče chuligánských bitek, tak z názoru respondentů vyplynulo, že se jedná o jakousi volnočasovou aktivitu jedinců, která je velmi dobře organizovaná. Chuligánská bitka mívá předem stanovená pravidla a v dnešní době probíhá na odlehlých

místech. Dva z respondentů dokonce srovnali chuligánskou bitku s tradicí stavění Májek a bitkami hokejovými, které se běžně dějí na hokejových zápasech, nikoliv však v hledišti, ale přímo na ledové ploše mezi hráči. Na pyrotechniku odpověděli všichni z respondentů kladně a většina z nich dodala, že by zakázala používání dělobuchů. Otázka pyrotechniky zazněla ještě jednou, když se jednalo právě o zranění mladé ženy dělobuchem, a i v této otázce se všichni dotázaní jasně shodli. Odsoudili toho jednatel a většina z nich ho označila jako selhání jednotlivce. O tom, zda naše stadiony navštěvují „rodiny s dětmi“ měli dotázaní poměrně jasno a nikdo z nich problém neviděl. Fanoušek Lukáš poznamenal, že u rizikových zápasů by tomu mohlo být jinak, respektive každý se může objevit v nesprávný čas, na nesprávném místě. Jednotlivé sektory na stadionech jsou podle všech dotázaných odděleny dostatečně, ale fanoušek Jirka upozornil, že problémy mohou vytvářet fanoušci hostů, kteří si koupí vstupenku mezi domácí fanoušky a například pod vlivem alkoholu mohou provokovat domácí příznivce. U bezpečnostní prohlídky tvůrce webu Supporters poznamenal, že bezpečnostní prohlídka je v rámci časových možností dostatečná. Jinak se všichni ostatní shodli na to, že je bezpečnostní prohlídka dostačující a většina respondentů poznamenala na fakt, že pokud chce někdo něco pronést, tak tomu nelze zabránit. Na to, zda je počet policistů, kteří se starají o bezpečnost mimo stadiony dostatečný, odpověděli všichni z dotázaných, že ano a polovina z nich dokonce uvedla, že podle jejich názoru nadbytečný. V otázce rasismu se respondenti shodli na tom, že se na našich stadionech rasismus objevuje. Jedná se o výstřelky jednotlivců, kteří mohou například bučet na hráče černé pleti. V poslední otázce měli fanoušci porovnat bezpečnost dnes a před deseti lety. První z nich viděl posun a upozornil na to, že slabým článkem je bezpečnostní služba, v které dnes nejsou dostatečně proškolení a psychicky odolní, někdy až pochybní jedinci. Ostatní uvedli, že je zde vidět pokrok a tři z fanoušků uvedli jako hlavní důvod kamerové systémy, které jsou již dnes na stadionech samozřejmostí. Názory fanoušků se lišily opravdu nepatrně a dá se říci, že ve velké většině se všichni dotázaní shodovali. Z jejich názorů vyplývá, že na fotbalových stadionech i mimo ně je poměrně bezpečno a člověk se nemusí bát na fotbalový zápas vzít své děti. Pokud se člověk vyskytne v nesprávný čas, na nesprávném místě, může se do problému dostat, ostatně stejně jako všude jinde.

10 VYUŽITÍ SWOT ANALÝZY A ISHIKAWA DIAGRAMU PŘI ŘEŠENÍ DANÉ PROBLEMATIKY

10.1 SWOT analýza

SWOT analýza je všestrannou analytickou technikou, která je univerzální a jedna z nejvíce používaných. Využíváme ji k tomu, abychom mohli zhodnotit vnitřní a vnější okolnosti a vlivy, které ovlivňují prosperitu organizace, případně nějakého určitého úmyslu. Nejvíce se využívá jako situační analýza při marketingu a strategickém řízení, ale použít se dá téměř na cokoliv. Byla vytvořena v šedesátých letech 20. století a jejím tvůrcem se stal Američan Albert Humphrey. Základem této metody je určit silné a slabé stránky uvnitř, tedy určit přednosti organizace a identifikovat v čem je špatná. Důležité je také vědět o důležitých příležitostech a hrozbách, které se nacházejí ve vnějším prostředí. SWOT analýza má za cíl identifikovat a omezovat slabé stránky, a naopak podpořit silné ty silné. Hledat a využívat nové příležitosti a o hrozbách mít nejen přehled, ale také jim předcházet. Slovo SWOT je vytvořeno z počátečních písmem anglických názvů jednotlivých faktorů:

- Strengths - silné stránky,
- Weaknesses - slabé stránky,
- Opportunities - příležitosti,
- Threats – hrozby. [21]

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Práce policie České republiky • Dostatečný kamerový systém • Sektory pro hostující fanoušky 	<ul style="list-style-type: none"> • Legislativa • Bezpečnostní prohlídka • Finanční sankce
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Vylepšení kamerových systémů • Návik rizikových situací • Spolupráce klubů s fanoušky 	<ul style="list-style-type: none"> • Excesy jedinců • Pyrotechnika • Rasismus

Obrázek 1 SWOT analýza [vlastní]

10.1.1 Silné stránky

Mezi silné stránky při zajišťování bezpečnosti při fotbalových utkáních, lze na pomyslné první místo zařadit práci Policie České republiky. V předchozích letech bylo běžné, že se dvěma znepráteleným tábory podařilo uskutečnit střety nebo domluvené bitky ve městech, což je dnes prakticky nemožné. V dnešní době Policie monitoruje situaci ve městech, i v jejich okolí, k výtržnostem dochází jen sporadicky. Chuligánské střety se odehrávají na odlehlých místech, daleko od zraků veřejnosti a četnost chuligánských střetů je rok od roku menší.

Policie má dnes díky modernímu kamerovému systému přehled o tom, kdo se na fotbalových stadionech nachází. Fanoušci si například při zakázaném odpalování nasazují kukly, kapuce, brýle a šály přes obličej, faktem však je, že jsou monitorováni prakticky po celé utkání, nejenom v inkriminovaný moment, takže je policii dobře známo, kdo za výtržností stojí.

Jednotlivé fanouškovské tábory jsou na stadionech dostatečně odděleny, hostující sektory bývají odděleny od sektorů pro domácí fanoušky mřížemi, na některých stadionech jsou dokonce sítě, které zabraňují vřazování předmětů směrem na plochu nebo do jiných sektorů.

10.1.2 Slabé stránky

Za jednu z největších slabin je považována legislativa, která je neustále srovnávaná s tou, která je dnes v kolébce fotbalu, Anglii. Je však potřeba vzít v potaz, že na britských ostrovech na fotbale nejenom přibývalo výtržností, zraněných, ale začali tam také bohužel umírat díky anglickým výtržníkům lidé, proto jsou tam odlišně a přísněji nastavená pravidla.

Další slabinou je určitě nedostatečná kontrola pořadatelské služby, která je úzce spjata s pyrotechnikou na stadionech. Co se týče vnášené pyrotechniky, nejenom při rizikových utkáních, ale také na žádost klubu dělá Policie České republiky před zápasem pyrotechnickou prohlídku stadionu za pomoci speciálně vycvičených psů, ve snaze zabránit pronesení zakázané pyrotechniky například den před utkáním. Hostující fanoušci tuhle možnost prakticky nemají, takže pyrotechnika se na stadion dostává pronášením přes pořadatelskou službu. Na druhou stranu by bylo dětinské svádět veškerou vinu na pořadatele, zabránit se tomu prostě nedá. Fanoušci jsou vynalézaví, pyrotechniku si dokáží schovat například k intimním partiím, do obuvi, prostě kamkoliv. Možné řešení by mohly představovat například bezpečnostní rentgeny, ale při jejich pořizovací ceně a při představě, že by měly být na všech našich stadionech, se jeví tato možnost jako neuskutečnitelná. Jako další možnost se nabízejí bezpečnostní rámy, které všichni známe především z letištních hal. Rámy však odhalují kov, nepředstavitelná je také doba odbavení, na letišti se v nemalém časovém intervalu odbavují stovky cestujících, ale při vyšší návštěvě by se na fotbalových stadionech jednalo o tisícovky, takže z hlediska času je to téměř nemožné. Pořizovací cena na všechny prvoligové stadiony by navíc dosáhla nemalé, troufám si říct až astronomické částky, kterou lze určitě vynaložit jinak a lépe.

Posledním negativním faktorem je, že kluby za své fanoušky dostávají opakovaně, téměř v každém ligovém kole finanční pokuty. Tyto nemalé finanční prostředky, které vynakládají za chování svých fanoušků, mohou kluby jen stěží ovlivňovat a mohly by je určitě využít lépe.

10.1.3 Příležitosti

V práci bylo již zmíněno, že většina našich stadionů má dostatečný kamerový systém. Vždy je však co zlepšovat a kamerové systémy pomáhají ve značné míře s identifikací výtržníků. Na každém stadionu již existuje řídicí středisko, které slouží zástupcům bezpečnostních složek a především policistům, kteří díky němu mohou monitorovat protiprávní činnost. Kamerové systémy jsou dostačující.

Jedno z hesel tvrdého jádra fanoušků ostravského Baníku zní: „Válčit, cvičit, trénovat, Baník musí panovat“. A právě nácvik a trénink modelových situací může být pro policisty důležitý a užitečný. Policisté trénují například zásah proti fanouškům uvnitř vlaku, ve vozidlech hromadné dopravy jako je autobus a nejlepším tréninkem je zcela jistě samotný nácvik proti výtržníkům přímo na stadionu.

Komunikace se zástupci z řad fanoušků a klubem probíhá u většina klubů, ale právě tato komunikace by mohla zlepšit, aby kluby dopředu věděly, co se chystá za choreografii, kdy bude odpálena pyrotechnika a v jakém množství.

10.1.4 Hrozby

Hrozeb, které mohou nastat a ohrozit nejen majetek, ale také život a zdraví je celá řada. Nejnebezpečnější se staly v poslední době excesy jedinců, kteří ohrožují ostatní fanoušky, posledním případem je zranění mladé ženy na utkání Sparty a Plzně, ale jen těžko takovým případům zabránit.

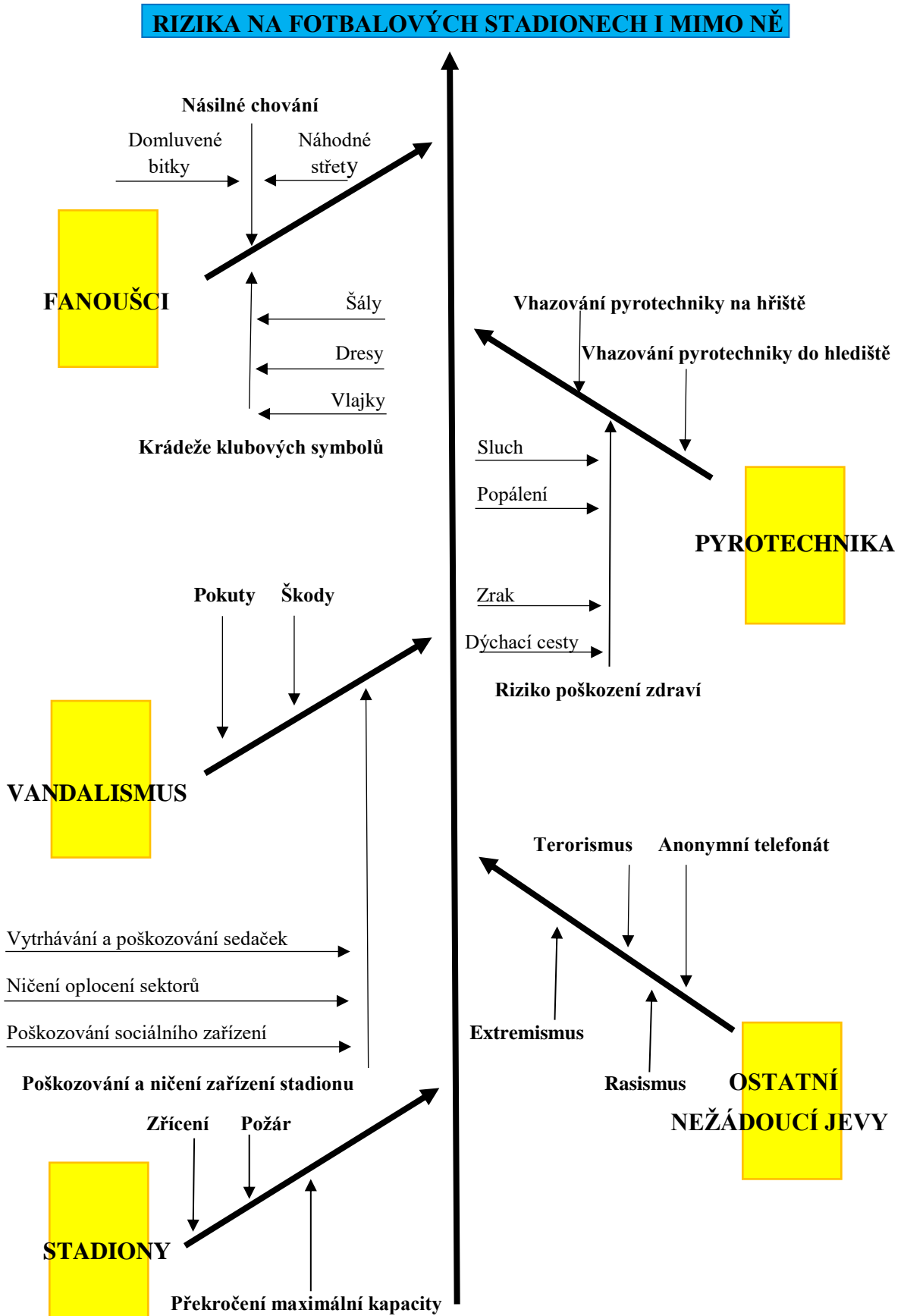
Pyrotechnika je na našich stadionech zakázána, ale její odpalování probíhá i přes tento zákaz na několika ligových stadionech každé kolo. K vidění jsou nejčastěji bengálské ohně (race, světlice), ale také hrošší, stroboskopy, dýmovice, petardy a dělobuchy.

Další hrozbou je rasismus, který se na českých stadionech naštěstí vyskytuje sporadicky. Každopádně do budoucna, je těžké těmto ojedinělým výstřelkům zabránit nebo jim jakýmkoliv způsobem úplně zamezit.

10.2 Ishikawa diagram

Diagram příčin a následků, známý také jako Ishikawa diagram, jenž nese tento název podle svého autora, kterým byl japonský univerzitní profesor Kaora Ishikawa, Kvůli svému vzhledu bývá známý také jako diagram rybí kosti. Jeho cílem je nalézt nejpravděpodobnější příčinu problému, který se snažíme vyřešit. Základní myšlenka diagramu spočívá v tom, že

každý následek a problém má svoji příčinu, případně více příčin. Na začátku tvorby digramu je nám znám pouze vzniklý následek problému, který budeme řešit, případně nějaký potenciální problém, kterému se budeme snažit předcházet. Při samotné tvorbě si nejdříve nakreslíme tzv. hlavu rybí kosti, tedy konkrétní problém, který řešíme, a poté následuje páteř ryby v podobě vodorovné čáry. Na tu dále připojujeme jednotlivé větve, respektive rybí kosti, která nám prohlubují daný problém. Pro identifikaci možných rizik na fotbalových stadionech a mimo ně jsem si zvolil tedy Ishikawa diagram. [23]

Obrázek 2 Ishikawa diagram [vlastní]

10.2.1 Fanoušci

Prvním z rizik pro fanouška může být již samotná cesta na fotbalový stadion, kde může hrozit odcizení klubových symbolů. Nazvat to lze jako „fanouškovskou hru“, kdy dochází ke krádežím klubových symbolů, jako jsou vlajky, dresy, šály a podobně. Fanoušci porovnávají svou sílu nejenom pomocí hlasivek, choreografií na stadionech, a mimo stadion v domluvených bitkách, ale dochází také ke krádežím klubových symbolů. Co se týče domluvených bitek chuligánských skupin, tak ty normálního fanouška prakticky neohroží. Odehrávají se na odlehlých místech, za předem stanovených pravidel, často se odehrávají mimo dny, kdy se hraje fotbal, protože v den zápasu se díky dobré práci Policie chuligánské skupiny nemají možnost vůbec setkat.

10.2.2 Pyrotechnika

Jedním z nejdiskutovanějších a nejrizikovějších tématem aktuálních dní je, jak již byla zmíněna, pyrotechnika. Problémem je, že se na fotbalové stadiony dostane a nelze tomu zabránit. Její používání dodává fotbalu v očích většiny návštěvníků fotbalových stadionů u nás tu správnou fotbalovou atmosféru a heslo fanoušků hovoří jasně: „*Pyro není zločin!*“ Při špatném zacházení však může zapříčinit a způsobit i řadu poranění, jako je například popálení od nejrůznějších druhů světlic, jinými slovy bengálských ohňů, poškození sluchu u dělobuchů a petard. Z používání dýmovnic hrozí podráždění zraku a dýchacích cest. Zdraví fanoušků by mohlo být ohroženo i při zásahu bezpečnostních složek proti agresivním jedincům, při použití pepřového spreje, slzného plynu nebo zásahových výbušek P1. Zřídka můžeme vidět fotbalovou pyrotechniku na fotbalových trávnících, případně vhození pyrotechniky mezi jiné fanoušky, o to však nebezpečnější jsou oba zmíněné případy. Především u druhého zmíněného je riziko nejvyšší a mělo by se tvrdě trestat.

10.2.3 Vandalismus

Na fotbalových stadionech i mimo ně se může vyskytovat vandalismus. Na stadionech se jedná zejména o poškozování a vytrhávání sedaček, ničení sociálního zařízení, poškozování oplocení, které odděluje jednotlivé sektory. Vandalismus má poté za následek nemalé částky, které musí kluby vynaložit na opravy způsobených škod na stadionech a samozřejmě platí také pokutu za nedostatečnou pořadatelskou službu. Takové chování tuzemských fanoušků se dá naštěstí ročně spočítat na prstech jedné ruky, více práce mají policisté při

pohárových zápasech českých klubů, když na naše území zavítají celky například kluby ze Srbska nebo Chorvatska.

10.2.4 Další nežádoucí projevy

Nežádoucí a rizikové jevy pro společnost, které se objevují na našich stadionech, jsou extremismus a rasismus. Další z nežádoucích jevů může být terorismus nebo anonymní oznámení, že se na stadionu vyskytuje vybušené zařízení. Policisté před rizikovými zápasy provádějí pyrotechnickou prohlídku, při které prohlížejí ochozy stadionu a to nejenom v možnosti odhalení skrze pyrotechniku, ale zejména kvůli možnému nálezu nejrůznějšího nastražení vybušeného zařízení, které by mohlo ohrozit bezpečnost návštěvníků.

10.2.5 Stadion

Zabránit příčinám, které způsobily jedny z největších katastrof v dějích fotbalu je, aby na stadionech bylo dostatek východů, které fungují zároveň taky jako vstupy a mohou být použity v případě potřeby evakuace ven ze stadionu nebo na hrací plochu, například v případě požáru. Dodržování kapacity už je dnes samozřejmostí a její překročení by mohlo po zkušenostech z minulosti způsobit fatální následky. Stadiony by měli také být ověřeny zátěžovými zkouškami, aby se zabránilo zřícení některé z tribun, případně střechy.

11 NÁVRH OPATŘENÍ

Praktická část bakalářské práce ukázala na fakt, že na českých stadionech i mimo ně, je poměrně bezpečno. V naší soutěži se odehrají během roku stovky zápasů a drtivá většina se obejde bez výtržností, excesů a nežádoucích vlivů, které by ohrožovali nejenom fotbalové diváky a fanoušky, ale i třeba náhodné kolemjdoucí. Hlavní díl na tom nese preventivní a represivní práce Policie. Provedením SWOT analýzy bylo zjištěno několik možných rizik, které v současné době trápí naše stadiony nejvíce a v návaznosti na aktuální situaci bych navrhoval následující opatření:

- Řízené odpalování pyrotechniky,
- Přísnější tresty za prohřešky související s pyrotechnikou,
- Zlepšení bezpečnostních prohlídek,
- Komunikace mezi klubem, fanoušky a policií.

11.1 Řízené odpalování pyrotechniky

Otázka pyrotechniky je doslova žhavým tématem nejenom několik posledních dní, ale je řešena již několik let. Zabránit jejímu odpalování se zcela jistě nedá. Vyhláška Báňského úřadu ho při zápasech zakazuje, ale i přes tento zákaz je pyrotechnika na českých stadionech odpalována více než deset let. Je nutno poznamenat, že pyrotechnika například na Silvestrovský den má zcela jistě za následky mnohem více zranění než ta, která se odpálí na fotbalových stadionech u nás za celý rok. Řešením by mohlo být dohoda mezi kluby, FAČR a v neposlední řadě samotnou úpravou zákona a pyrotechnika by se mohla odpalovat organizovaně, za jasně daných podmínek, za „dohledu hasičů“. To by si přáli především lidé, z řad aktivních fanoušků. Druhá strana a neméně početná však zastává názor, že bezpečné odpalování pyrotechniky neexistuje.

11.2 Přísnější tresty za prohřešky související s pyrotechnikou

Tímhle opatřením by se navázalo na předešlý bod. Za vhození pyrotechniky na hřiště, mezi diváky, případně používání dělobuchů, petard by se zpřísnily nejenom tresty, ale také finanční postihy jedinců, které by tak podpořily organizované a řízené odpalování.

11.3 Zlepšení bezpečnostních prohlídek

Do třetice ohledně pyrotechniky. Pokud by se jí na fotbalových stadionech mělo zabránit úplně, nesměla by se na stadion žádná pronést, ale to je nemožné, nedaří se to od jejího zákazu a jinak tomu nebude ani v budoucích letech. Pokud si ji fanoušek důmyslně ukryje, například pod spodní prádlo, do obuvi, tak se pořadatelům při bezpečnostní prohlídce odhaluje opravdu těžce, v nadsázce lze říci, že by museli pořadatelé každého, kdo vstupuje na stadion opravdu doslova, svléct donaha. Je to taková hra na schovávanou, ale fanoušci jsou a budou vždycky o krok napřed.

11.4 Komunikace mezi fanoušky, klubem a policií

Zástupci z řad fanoušků s kluby již zpravidla ve většině našich tuzemských klubů komunikují a hledají společnou řeč, nijak neobvyklé ani není, že mají fanoušci s vedením klubu vztahy na více než dobré úrovni. Fanoušci by obeznámili klub především s pyrotechnikou, která konkrétně bude odpálena a v jakém čase, tedy v kolikáté minutě fotbalového utkání. Klub by zjištěné informace zprostředkoval hlavnímu pořadateli a policistům. Jasně a předem stanovená pravidla, jejíž porušení by se přísně trestalo.

ZÁVĚR

Na celém světě jsou různí lidé, různé kultury, zvyky, tradice a obyčejy. Co pro někoho může být zcela běžnou věcí, druhý může zcela jednoduše odsoudit. Svět fotbalových fanoušků může být mnohými nepochopen, lze říci, že valnou většinou naší populace. Rizika spojené s fotbalovými fanoušky však dle mého názoru nebude tou největší hrozbou dnešní doby, při pohledu na současný svět. Zamyslet se můžeme nad různými problémy dnešní doby, a to nejenom u nás, ale i ve světě. Riziko spojené s problematikou fotbalových fanoušků rozhodně nepatří mezi ty podstatné, aktuální a prvořadé.

Hlavním a nejdůležitějším prvkem, který dohlíží na zajištění bezpečnosti při fotbalových utkáních, je Policie. Její práci dnes můžeme považovat za velmi dobrou, a to dokládá i fakt, že čas od času si fanoušci stěžují na přílišné represe ze strany policistů.

Nejrizikovější skupinu fotbalových fanoušků u nás představují chuligáni. V České republice tohle jádro tvoří lidé, pro které je prioritou bitka s chuligány z tábora protivníka. Bitky se fotbaloví chuligáni snaží uskutečňovat na odlehlých místech, daleko od nechtěných přihlížejících z řad široké veřejnosti, a především od zraků policie, což se jim však díky již zmíněné dobré práci našich bezpečnostních složek příliš nedaří. Dnes již drtivá většina chuligánů navštěvuje posilovny, trénuje bojové sporty a v nadsázce lze říci, že chuligánství se stalo jakýmsi sportem, kde dvě skupiny soupeřů, za předem dohodnutých a jasně stanovených pravidel porovnají své síly.

Střety fanoušků na fotbalových stadionech jsou dnes už spíše výjimečnou událostí, prakticky úplně vymizely. Kamerový systém na našich tribunách je ve valné většině na dobré úrovni a díky němu lze případné výtržníky snadno identifikovat.

Na druhou stranu je nutno zmínit, že mezi fotbalovými fanoušky najdeme také nemalou část příznivců, kteří svými excesy vrhají stín na fanoušky a vybočují tak ze společensky nepsaných norem, respektive svým chováním porušují naše zákony.

V souvislosti s fotbalovými fanoušky se média vyjadřují spíše negativně a v současné době je jejich prostřednictvím často probírána diskuze na téma, že by na fotbalová utkání měli a rády by navštěvovali rodiny s dětmi, jenže z toho mají údajně strach. Faktem však je, že ti, kteří fotbal navštěvovat chtějí, tak na stadionech dávno jsou, ostatní jen hledají výmluvy.

V mnoha internetových diskuzích, na které jsem narazil, a to na jakékoliv téma, nemuselo se zrovna jednat o debaty u článků, které by byly spojené s fotbalovými fanoušky, jsem se vždy dočetl zpravidla nesmyslné, mnohdy vulgární, a především neplodné výkřiky do tmy. Za tyto příspěvky se v drtivé většině schovávali lidé pod stínem anonymity, protože právě internet, fenomén dnešní doby, ve spojitosti s klávesnicí jim dokáže dodat kuráž a snad i jakousi pravomoc vše ohodnotit nejlépe. Ovšem tyhle názory nemají ve valné většině s racionálním smýšlením a kapkou soudnosti nic společného. A jinak tomu není ani v diskuzích o fotbalových fanoušcích, které jsem při tvorbě mé bakalářské práce v mnoha případech dočetl. S některými názory se dá samozřejmě souhlasit, protože faktem je, že se mezi fanoušky najdou lidé, tedy spíše jedinci, kteří svým chováním vrhají špatný stín na ostatní, jako na celek. Takoví lidé na fotbalové stadiony opravdu nepatří a prohřešky, jako je ten poslední, ze zápasu mezi Spartou a Plzní je třeba tvrdě a nekompromisně trestat.

Pro fotbalové fanoušky je fotbal nejenom koníček, ale také vášeň, životní styl, ve světě mnohdy přímo náboženství. A jsou to právě oni, kteří dělají fotbal fotbalem. Je třeba brát v potaz, že fotbal se hraje především pro ně a každý divák vždy ocení nejenom předvedenou hru, která se odehraje na hřišti, ale nepohrdne ani tou správnou fotbalovou atmosférou, samozřejmě v mezích zákona, o kterou se postarají právě fotbalový fanoušci.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] KASAL, J. *Násilí na stadionech jako odraz kultury*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. ISBN 978-80-7435-362-8
- [2] MAREŠ, Miroslav, Josef SMOLÍK a Marek SUCHÁNEK. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, 2004, 181 s. ISBN 80-903333-0-3.
- [3] SLEPIČKA, Pavel. *Sportovní diváctví: rozbor negativních jevů na stadionech : prevence proti diváckým výstřelkům*. Praha: Olympia, 1990, 209 s. ISBN 80-7033-012-0.
- [4] Útvary Policie ČR. *Policie České republiky* [online]. Čírtková, 2014 [cit. 2018-11-26]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/fotbalove-utkani-je-vyhodnoceno-jako-rizikove.aspx>
- [5] Fotbalové tragédie. *Euro-fotbal* [online]. Kubáň, 2007 [cit. 2018-12-12]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/fotbalove-tragedie-hillsborough-32057/>
- [6] Pod lupou. *Supporters-o fanoušcích, pro fanoušky* [online]. 2012 [cit. 2018-12-29]. Dostupné z: <https://www.supporters.cz/clanek/britska-nemoc-dil-prvni-anglie/3785.html>
- [7] Magazín FOOTBAL FACTORY, číslo vydání 46 květen 2006, strana 42
- [8] Reports. *Hooligans.cz-server pro fotbalové chuligány, ultras a fanoušky* [online]. 2013 [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: <http://www.hooligans.cz/index.php/reports/foreign/44-eng/2508-anglie-profil-chelsea-headhunters>

- [9] Pod lupou. *Supporters-o fanoušcích, pro fanoušky* [online]. [cit. 2019-01-11]. Dostupné z: <https://www.supporters.cz/clanek/britska-nemoc-ceskoslovensko-po-roce-1989/3867.html>
- [10] Články. *Hooligans.info* [online]. 2017 [cit. 2019-01-02]. Dostupné z: <http://hooligans.info/clanek/34-polocasova-valka-na-bazalech-22-3-2014>
- [11] Magazín FOOTBAL FACTORY, číslo vydání 58, květen 2008, strana 26
- [12] Články-výjezdy. *Ultras Baník* [online]. 2017 [cit. 2018-12-07]. Dostupné z: <http://www.chachari.cz/opava-banik-0-1-quot-za-tribunami-quot-rn1838>
- [13] Ze světa. *Supporters-o fanoušcích, pro fanoušky* [online]. [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.supporters.cz/tragedie-na-tribunach/74.html>
- [14] Zprávy. *Opavský a hlučínský deník* [online]. Freiberg, 2017 [cit. 2018-12-06]. Dostupné z: https://opavsky.denik.cz/zpravy_region/plot07042017.html
- [15] Články. *Policista-život policistů* [online]. Heinz, 2009 [cit. 2019-01-13]. Dostupné z: <https://www.policista.cz/clanky/reportaz/antikonflitni-tym-606/>
- [16] *Zákony pro lidi.cz. Zákon č. 553/1991 Sb. o Obecní policii* [online]. 1992 [cit. 2018-12-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>
- [17] *Zákony pro lidi.cz. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky* [online]. 2009 [cit. 2018-12-19]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>
- [18] *Zákony pro lidi.cz. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník* [online]. 2010 [cit. 2019-01-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- [19] *Zákony pro lidi.cz. 251/2016 Sb. Zákon o některých přestupcích* [online]. 2017 [cit. 2019-01-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>
- [20] *Zákony pro lidi.cz. Zákon č. 115/2001 Sb. o podpoře sportu* [online]. 2001 [cit. 2018-12-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-115>
- [21] Řízení rizik [online]. [cit.2019-04-24]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/rizeni-rizik>

[22] REICHEL, J. Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.

[23] STŘELEČEK, Jiří. *Vlastní cesta: Ishikawa diagram* [online]. 2012 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <http://www.vlastnicesta.cz/metody/ishikawa-diagram1/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
FA-Cup	Anglický fotbalový pohár
FAČR	Fotbalová asociace České republiky
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
EU	Evropská unie
EUFA	Unie evropských fotbalových asociací
SWOT	Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
Tzv.	Tak zvané

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 SWOT analýza [vlastní]	58
Obrázek 2 Ishikawa diagram [vlastní]	62

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 První návštěva fotbalového utkání [vlastní]	33
Graf 2 První fotbalový zápas [vlastní]	33
Graf 3 Bezpečnost na stadionech [vlastní]	34
Graf 4 Bezpečnost mimo stadion [vlastní]	35
Graf 5 Bezpečnostní prohlídka na stadionech [vlastní]	35
Graf 6 Bezpečnost pyrotechniky [vlastní]	36
Graf 7 Nejnebezpečnější pyrotechnika [vlastní]	37
Graf 8 Rasismus na našich stadionech [vlastní]	38
Graf 9 Bezpečnostní opatření při fotbalových zápasech [vlastní]	39
Graf 10 Počet bezpečnostních složek [vlastní]	40